

DE VEILIGHEIDSREGIO

UITGAVE VAN HET VEILIGHEIDSBERAAD IN SAMENWERKING MET NVBR, POLITIE NEDERLAND, GHOR, VNG EN HET MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

3 Krachtiger positie politie
Henk van Essen geeft zijn visie op de samenwerking tussen rood, wit en blauw in de veiligheidsregio.

4 Praktijkttoets RADAR: net een echte ramp
Verslag van een realistische toets van IOOV.

7 GHOR helpt bij programma van eisen ambulancezorg
Op verzoek van VWS vervult Veiligheidsberaad met ondersteuning van GHOR NL een coördinerende rol.

11 Balans tussen economie en veiligheid
Uitgangspuntennotitie vertrekpunt van NVBR bij opstellen beleid voor risicobeheersing.

Veiligheidsberaad is vóór en ván de veiligheidsregio's

Een van de uitkomsten van het in april gehouden kamerdebat over de Wet veiligheidsregio's is dat het Veiligheidsberaad, de bestuurlijke koepel van de veiligheidsregio's, een formele wettelijke status heeft gekregen. Maar wat is dat Veiligheidsberaad nu precies? Welke rol speelt het beraad in crisisbeheersingsland en wat kunnen de regio's concreet van de koepelorganisatie verwachten? Voorzitter Thom de Graaf en Winrie de Boer, directeur van het ondersteunende Bureau Veiligheidsberaad, laten hun licht schijnen over een crisisbeheersingsbestel op de drempel van een nieuw tijdperk. Een bestel op weg naar meer eenheid, efficiency en daadkracht, met het Veiligheidsberaad als verbindende schakel. "Het Veiligheidsberaad is vóór en ván de regio's."

Het Veiligheidsberaad, waarin de voorzitters van de 25 veiligheidsregio's zitting hebben, is in 2007 opgericht en komt voort uit het initiatief van de VNG om een onderzoek te doen naar de bestuurlijke inbedding en organisatie van de Veiligheidsregio's. Dat de koepel van regio's al jaren vóór het van kracht worden van de Wet veiligheidsregio's het licht zag, is volgens voorzitter Thom de Graaf een gevolg van de collectieve roep om meer regie en eenheid in rampenbestrijdingsland. De hulpverleningskolommen en ook de politie- en brandweerregio's waren lange tijd eilanden, die te weinig samenwerkten. Niet alleen de landelijke overheid erkende dat, maar ook bestuurders en managers in

Thom de Graaf: "Ook zonder de Wet veiligheidsregio's heeft het Veiligheidsberaad bestaansrecht."

de OOV-sector op regionaal niveau. De vanuit de VNG geïnitieerde 'taskforce Veiligheidsregio's' kreeg de opdracht op bestuurlijk niveau verdere samenwerking gestalte te geven. Het is deze taskforce die in 2007 werd omgedoopt tot het Veiligheidsberaad.

VAN VERZUILING NAAR EENHEID

"Ook zonder de Wet veiligheidsregio's heeft het Veiligheidsberaad bestaansrecht", stelt Thom de Graaf. "Het is een afstemmingsplatform dat de verbinding legt met de branche-organisaties en tussen regio's, waar vaak dezelfde veiligheidsvraagstukken spelen. Ook als de Wet veiligheidsregio's onverhoopt niet door de Eerste Kamer wordt aangenomen, zal het Veiligheidsberaad in enige vorm zeker blijven voortbestaan. Alleen moeten we dan misschien onze ambities wat bijstellen."

En wat zijn die ambities? Concreet: een einde maken aan de verbrokkeling en 'verzuiling' binnen het veiligheidsdomein, door meer afstemming en krachtenbundeling en het beter organiseren van kennis en expertise ten behoeve van alle samenwerkingspartners in de crisisbeheersing. Dat moet de kwaliteit en professionaliteit van de crisisbeheersing ten goede komen.

Het Veiligheidsberaad heeft drie hoofddoelen voor zichzelf gedefinieerd. In de eerste plaats wil het beraad een gemeenschappelijke spreekbuis zijn voor de regio's en de betrokken branches. Ten tweede wil het beraad fungeren als kennis- en expertisecentrum voor de regio's en ten derde als bestuurlijke structuur voor de nog op te richten landelijke Ondersteuningsorganisatie Fysieke Veiligheid en het platform voor gemeenschappelijke beleidsvorming.

De Graaf licht de doelstellingen nader toe: "De vertegenwoordiging en belangenbehartiging van de OOV-sector richting de centrale overheid en externe partners was tot dusver sterk verbrokken. De politie als landelijke organisatie sprak al sinds de reorganisatie in de jaren '90 met één stem, maar de

brandweersector had formeel geen landelijk centraal aanspreekpunt, omdat de primaire verantwoordelijkheid voor de brandweezorg volgens de wet bij de gemeenten ligt. Het Veiligheidsberaad geeft de multidisciplinaire samenwerkingsverbanden in de regio's één gezicht en één stem, waardoor zij zich veel sterker en duidelijker kunnen profileren. Hierdoor wordt hun belangenbehartiging beter gewaarborgd en kunnen zij krachtiger invloed uitoefenen op het landelijk veiligheidsbeleid. Voor de minister van BZK heeft die gebundelde belangenbehartiging het voordeel dat zij niet voortdurend met verschillende standpunten rond één thema wordt geconfronteerd."

Het tweede hoofddoel van het Veiligheidsberaad, het fungeren als kennis- en expertisecentrum voor de regio's, richt zich op het ondersteunen van de samenwerkingspartners bij de uitvoering van programma's en projecten die nu op vele verschillende plaatsen zijn belegd. Winrie de Boer, directeur van het Bureau Veiligheidsberaad, ziet ook hier een duidelijke meerwaarde voor de landelijke koepel vanuit het oogpunt van kwaliteit en efficiency: "Tot dusver hebben de hulpverleningsbranches in sterke mate een eigen koers gevaren met hun beleidsprogramma's. Brandweer, GHOR en politie hebben elk eigen programma's voor thema's als crisisbeheersing en informatievoorziening. Van belang is, waar het gaat om dergelijke multidisciplinaire thema's, deze programma's in elkaar te schuiven en integraal samen te werken. De bureaudirecteuren hebben zich verbonden aan het verder ontwikkelen van het programmatisch werken."

ONDERSTEUNINGSORGANISATIE FYSIEKE VEILIGHEID

Voor de beoogde landelijke Ondersteuningsorganisatie Fysieke Veiligheid moet nog een organisatie-model worden ontwikkeld. De Graaf ziet, met de minister van BZK, in het Veiligheidsberaad een geschikt bestuurlijk platform om die organisatie in te bedden. "Het gaat om landelijke facilitaire en ondersteunende taken die door het ministerie van BZK worden afgestoten en overgedragen aan het veld. Achterliggende reden is dat het ministerie zich wil concentreren op strategisch beleid. De over te dragen

Winrie de Boer: "Het is mooi om samen met de partners van de koepelorganisaties mee te bouwen aan een krachtig veiligheidsnetwerk in Nederland."

taken, zoals het bureau Management Development Brandweer, het project Netcentrisch Werken en de materieelbeheerorganisatie van de Landelijke Faciliteit Rampenbestrijding, kunnen niet bij 25 regio's afzonderlijk worden belegd. Het is dus noodzakelijk om daar één bovenregionale beheerorganisatie voor te vormen, ten behoeve van het collectief van regio's en samenwerkingspartners. Maar dat moet dan wel bestuurlijk goed verankerd zijn. Iemand moet de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor het functioneren van die organisatie dragen. Het Veiligheidsberaad wil die rol vervullen. We zijn in overleg met de minister om te zien hoe die verantwoordelijkheid kan worden ingevuld. Het heeft in ieder geval consequenties voor de organisatie, personeel en middelen. We hebben menskracht en geld nodig om deze taken

Vervolg op pagina 2

GEMEENTEN

De betrokkenheid bij en inbreng van de gemeenten in de veiligheidsregio's is een belangrijk aandachtspunt voor het Veiligheidsberaad. Daarom is er een sterke link tussen het beraad en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). Winrie de Boer van het Bureau Veiligheidsberaad vindt het logisch dat de VNG kritisch is ten opzichte van de invloed van gemeenten op het beleid van de veiligheidsregio's. "Uiteindelijk werken de veiligheidsregio's ten dienste van de gemeenten en als belangenbehartiger van de gemeenten is het de taak van de VNG om scherp te blijven op het beleid rond de vorming van de veiligheidsregio's. De VNG was niet voor niets initiatiefnemer voor de oprichting van het Veiligheidsberaad. Zonder de betrokkenheid van de gemeentekoepel hadden we dit nooit kunnen realiseren."

ten behoeve van het veld handen en voeten te geven. Het is de bedoeling van de minister om de komende jaren ook het NIFV onder te brengen bij de Ondersteuningsorganisatie Fysieke Veiligheid."

KENNISFUNCTIE BRANCHE-ORGANISATIES

Het Veiligheidsberaad is beslist geen eiland op zichzelf in het veiligheidsbestel, maar staat midden tussen de veiligheidspartners en de regio's. Thom de Graaf benadrukt: "Het Veiligheidsberaad is er vóór de regio's en het is ván de regio's. Bestuur en

Dat zal de onderlinge afstemming en samenwerking tussen de koepels verder bevorderen. Thom de Graaf: "Hiermee stralen de koepelorganisaties naar het land uit dat zij werken aan een grotere eenheid en dat zij één doel nastreven: samenwerken voor een adequaat ingerichte veiligheidszorg in Nederland."

RESULTATEN EN VERWACHTINGEN

Het Veiligheidsberaad is nog volop bezig de eigen organisatie in te richten en zichzelf te positioneren als bestuurlijke spil voor de veiligheidsregio's. Maar ondertussen krijgt ook de ondersteuning aan de

Crisisplan en het project Netcentrisch Werken. Maar verspreid in het OOV-veld spelen zich nog veel meer projecten en programma's af die ook allemaal binnen de structuur van de veiligheidsregio's moeten worden geborgd. Neem bijvoorbeeld het samenwerkingsinitiatief CENS2 van de opleidingsinstituten, project Waterrand en tal van landelijke en regionale initiatieven op het gebied van informatievoorziening. Ik vind dat al die projecten op dit moment te verbrokken zijn en dat ze teveel op afstand staan van de regio's. In de regio's ziet men inmiddels door de bomen het bos niet meer. Dat is

partners van koepelorganisaties mee te bouwen aan een krachtig veiligheidsnetwerk in Nederland", aldus Winrie de Boer. "En om de cultuurverschillen tussen de betrokken partners te helpen overbruggen. Het zou mooi zijn als we over tien jaar niet meer spreken over 'kolommen'."

Thom de Graaf besluit: "Ik vind echt dat we samen met de regio's al heel goed op weg zijn. Kijk eens naar wat er in twee jaar tijd allemaal al is bereikt. De regio's zijn volop bezig met het inrichten van hun organisaties, de gemeenten zijn hun crisisbe-

Het Veiligheidsberaad in vergadering bijeen.

management van de veiligheidsregio's moeten het gevoel hebben dat het beraad iets van henzelf is; een bestuurlijk platform en kenniscentrum dat hen ondersteunt en dat hun gemeenschappelijke gezicht naar buiten is. Het zijn immers de voorzitters van de 25 veiligheidsregio's die samen het Veiligheidsberaad vormen."

Het Veiligheidsberaad wordt ondersteund door het Bureau Veiligheidsberaad. Het bureau bereidt de besluiten van het bestuur van het Veiligheidsberaad voor, waarbij de inhoudelijke advisering plaatsvindt vanuit de kolommen. De vier managementraden die het Veiligheidsberaad adviseren: de Raad van Regionaal Commandanten Brandweer, de ALV GHOR NL, de Raad van Hoofdcommissarissen en de Managementraad Gemeenten, zorgen voor de input van beleidsthema's voor besluitvorming in het Veiligheidsberaad. Zij worden op hun beurt weer vanuit hun achterliggende brancheorganisaties gevoed.

Winrie de Boer licht toe: "Deze 'getrapte' organisatie van de besluitvorming waarborgt een zorgvuldige inbreng van de partnerorganisaties. We organiseren de benodigde kennis binnen het Veiligheidsberaad vanuit de professie binnen de koepelorganisaties NVBR, GHOR Nederland, de voorziening tot samenwerking Politie Nederland en de VNG. Daar zit de kennis al en dat hoeven we als Veiligheidsberaad dus niet zelf te organiseren. Het Veiligheidsberaad is middels de managementraden wel een verbindende schakel tussen de kennisfuncties van de brancheorganisaties." Nog dit jaar zullen de ondersteunende bureaus van het Veiligheidsberaad, de NVBR en GHOR Nederland in Arnhem gezamenlijk gehuisvest worden.

regio's meer en meer gestalte en heeft het Veiligheidsberaad al concrete resultaten opgeleverd. "De belangrijkste doelstelling: optreden met één gezicht en één stem namens de veiligheidsregio's in oprichting, is al tijdens het proces van ontwerp en behandeling van de Wet veiligheidsregio's gerealiseerd", constateert De Graaf tevreden. "Doordat we namens het hele veld samen met de brancheorganisaties krachtige standpunten hebben ingenomen, hebben we daadwerkelijk invloed kunnen uitoefenen op de inhoud van de wet. Dat zie ik als bewijs van de kracht van het Veiligheidsberaad."

Een ander concreet resultaat van het Veiligheidsberaad is het rapport van de Taskforce Gemeentelijke Processen dat eind 2008 verscheen en dat de basis vormt voor het inrichten en versterken van de gemeentelijke crisisbeheersingsprocessen. De gemeentelijke uitvoerende processen in het crisisbeheersingsbestel waren tot dusver een zwakke schakel. Aan het opwaarderen van de gemeentelijke crisistaken wordt nu echter, op basis van het rapport van de taskforce, in veel regio's hard gewerkt.

En dan de verwachtingen voor de nabije toekomst. Wat is de koers en de agenda van het Veiligheidsberaad en wat kunnen de regio's vanaf nu concreet verwachten aan ondersteuning en producten? Winrie de Boer: "Onze koers is beschreven in een meerjarenstrategie, die in concept gereed is en na de zomer wordt vastgesteld. Op de korte termijn willen we echter al enkele lopende projecten overnemen, vanwege het belang voor de verdere inrichting van de veiligheidsregio's. Deze projecten zijn gekoppeld aan de implementatie van de Wet veiligheidsregio's. Vijf projecten krijgen hoge prioriteit, namelijk het Regionaal Risicoprofiel, Beleidsplan, Referentiekader Regionaal Crisisplan, implementatie Regionaal

zonde van de investeringen in geld, tijd en menskracht. Als Veiligheidsberaad willen we verband en regie aanbrengen tussen al die projecten. Uiteindelijk profiteert de hele veiligheidssector van die grotere samenhang en efficiency."

Gevraagd naar de persoonlijke drijfveren om zich beschikbaar te stellen om het Veiligheidsberaad vorm en inhoud te geven, zeggen Winrie de Boer en Thom de Graaf beiden zichzelf te zien als 'bouwers' aan een nieuw bestel. "Het is mooi om samen met de

heersingstaken aan het versterken, er wordt steeds meer en structureler multidisciplinair geoeft. De minister en de Tweede Kamer mogen tevreden zijn dat er nog vóór het van kracht worden van de wet al zoveel is gebeurd. Ook het Veiligheidsberaad heeft in mijn ogen zijn vaste plek in het veiligheidsbestel verworven. Toen ik een kleine twee jaar geleden als voorzitter aantrad, had nog niemand van het Veiligheidsberaad gehoord. Inmiddels is het voor alle partijen een erkende natuurlijke en krachtige gesprekspartner geworden." //

POLITIEBESTEL EN VEILIGHEIDSREGIO'S

Hoewel de veiligheidsregio's via het Veiligheidsberaad en de vier onderliggende managementraden een grotere eenheid van uitstraling krijgen, valt niet te ontkomen aan de realiteit dat het veiligheidsbeleid in de regio's een afgeleide is van twee wetten: de Wet veiligheidsregio's en de Politiewet. Voorzitter Thom de Graaf van het Veiligheidsberaad signaleert dat het politiebestedel en de veiligheidsregio's twee wettelijk gescheiden werelden zijn, die echter via de samenwerkende koepels wel meer met elkaar kunnen worden vervlochten.

"We moeten constateren dat het politiebestedel en de Veiligheidsregio's niet één op één op elkaar passen", aldus De Graaf. Met de komst van de veiligheidsregio's gaan de structuren van brandweer, politie en GHOR weliswaar meer op elkaar lijken, maar er blijven verschillen in gezag, verantwoordelijkheid en financiering. De politie is gebaseerd op functioneel bestuur met centrale landelijke financiering, waarbij de gemeenten geen rechtstreekse invloed hebben op het regionaal politiebeleid. De gemeenten hebben ook geen begrotingsverantwoordelijkheid, terwijl zij die wel hebben voor de veiligheidsregio. Gemeenten kunnen 'nee' zeggen tegen voorgenomen besluiten van het veiligheidsbestuur."

Ten aanzien van het politiebestedel heeft de minister er ook voor gekozen om het Korpsbeheerdersberaad een grotere verantwoordelijkheid te geven in de landelijke regie en sturing van de politiezorg. Het Korpsbeheerdersberaad krijgt bovendien een door de minister aangewezen externe voorzitter. Het Veiligheidsberaad krijgt niet zo'n sterke gezagspositie. De Graaf: "Dit is een keuze van de minister geweest, die heeft geleid tot verschillen waarmee we rekening moeten houden in de samenwerking. Om die reden zullen het Veiligheidsberaad en het Korpsbeheerdersberaad ook niet één integraal bestuur kunnen vormen. Maar we kunnen binnen de gegeven kaders en grenzen wel streven naar maximale afstemming en samenwerking. Hoe meer we als bestuurlijke koepels samen optrekken, hoe beter dat is voor de samenwerking tussen de partners in het veld."

Stand van zaken wetsvoorstel veiligheidsregio's

Het wetsvoorstel Veiligheidsregio's is op 21 en 22 april in de Tweede Kamer behandeld. Op 24 april jl. is het wetsvoorstel vrijwel Kamerbreed aanvaard. De Eerste Kamer heeft het voorbereidend onderzoek inmiddels gestart. Op 30 juni vindt een technische briefing over het wetsvoorstel plaats. Dat is een besloten commissievergadering van de Vaste Commissie voor Binnenlandse Zaken. De inbreng van de Eerste Kamerleden voor de schriftelijke vragen wordt eind september verwacht. Hiermee ligt de behandeling van het wetsvoorstel op schema voor inwerkingtreding per 1 januari 2010.

AANPASSINGSWET VEILIGHEIDSREGIO'S NAAR TWEDE KAMER

Minister Ter Horst van BZK heeft het voorstel voor de Aanpassingswet veiligheidsregio's naar de Tweede Kamer gestuurd. Met het voorstel wordt bestaande crisiswetgeving aangepast aan het voorstel van de Wet veiligheidsregio's dat in april door de Tweede Kamer is behandeld. Het gaat vooral om aanpassingen van technische aard zoals:

- het veranderen van verwijzingen in wetten naar de Brandweerwet

- 1985, de Wvzo en de Wet GHOR in verwijzingen naar de Wvr;
- het laten vervallen van het begrip 'zwaar ongeval' dat in de Wvr onderdeel is geworden van het rampbegrip;
- het toevoegen van de begrippen 'crisis' naast het begrip 'ramp';
- het aanpassen van wettelijke taken en bevoegdheden op de bestuurlijke structuur van de Wvr.

EENHOOFDIG

Naast deze technische wijzigingen in andere wetten worden ook enkele meer inhoudelijke wijzigingen voorgesteld. Een aantal wijzigingen hangt samen met de introductie van het eenhoofdig bovenlokaal gezag bij de voorzitter van de veiligheidsregio bij rampen en crises van meer dan plaatselijke betekenis (artikel 39 Wvr). De strekking hiervan is dat de bevoegdheden die in deze wetten aan de burgemeester zijn toebedeeld, ook overgaan naar de voorzitter van de veiligheidsregio als deze optreedt bij een bovenlokale ramp of crisis. Zo wordt verzekerd dat de crisisbevoegdheden en het gezag inzake de openbare orde in één hand blijven.

SECTORAAL

Andere wijzigingen houden verband met de afstemming van de sectorale crisisplannen of andere besluiten die een relatie hebben met de

rampenbestrijding en crisisbeheersing. Sectorale crisisplannen worden ook in de toekomst binnen de betreffende sector opgesteld. "De sector die zelf verantwoordelijk is voor het uitvoeren van een plan, behoort ook de verantwoordelijkheid te dragen voor het opstellen van dat plan", aldus minister Ter Horst. Maar om coördinatieproblemen bij een sectorale ramp of crisis te voorkomen worden wel voorschriften gesteld over afstemming tussen de veiligheidsregio en de sector. Zo is – mede na advies door de Raad van State – het wetsvoorstel aangevuld met bepalingen die erop neerkomen dat het bestuur van de veiligheidsregio zijn zienswijze kenbaar kan maken voordat deze sectorale plannen of besluiten worden vastgesteld. //

WET VEILIGHEIDSREGIO'S IN UITVOERING

Op 1 januari 2010 treedt naar verwachting de Wet veiligheidsregio's in werking. Wat betekent dit voor de veiligheidsregio's en welke zaken moeten er dan op welke termijn worden gerealiseerd? Het Bureau Veiligheidsberaad organiseert op 16 september a.s. een bijeenkomst voor alle veiligheidsregio's om met elkaar hierover te discussiëren en af te stemmen. Binnenkort ontvangen de regio's hierover meer informatie.

“Versterk samenwerking vanuit monodisciplinaire kracht”

Politie krijgt krachtiger positie in veiligheidsregio

‘Van toeschouwer naar volwaardige partner’. Zo luidde de titel van een rapport van Twijnstra & Guddé uit 2007 naar de positie van de politie binnen de veiligheidsregio’s in wording. Het rapport werd omarmd door de Raad van Hoofddoelcommissarissen die zich tot doel stelde de positie van de blauwe kolom in het stelsel van de veiligheidsregio’s te versterken. Inmiddels is de Wet veiligheidsregio’s door de Tweede Kamer aangenomen en zijn de veiligheidsregio’s daadwerkelijk in opbouw. Tijd om ten aanzien van de rol van de politie bestuurlijk en operationeel de ‘puntjes op de i’ te zetten. Henk van Essen, korpschef van de regio Haaglanden en portefeuillehouder Crisisbeheersing en Veiligheidsregio’s binnen de Raad van Hoofddoelcommissarissen, geeft zijn visie op de samenwerking tussen rood, wit en blauw.

Henk van Essen noemt het rapport van Twijnstra & Guddé een keerpunt in de koers van de politie op het gebied van fysieke veiligheid. Lange tijd beschouwde de politietop rampenbestrijding en crisisbeheersing als een primaire verantwoordelijkheid van de brandweer en de GHOR, waarbij de politie een paar voorwaardenscheppende taken uitvoerde. “Een volstrekte misvatting, want het belang van openbare orde- en opsporingsaspecten in de crisisbeheersing werd hierdoor ondergewaardeerd”, aldus Van Essen. “Dat zijn we nu aan het herstellen. Crisisbeheersing en fysieke veiligheid anno 2009 vereisen een integrale benadering vanuit de vier kolommen: politie, brandweer, GHOR en gemeenten. Naast bronbestrijding en slachtofferzorg maken ook openbare orde en opsporing integraal deel uit van het stelsel van uitvoerende processen. Die visie moet ook zichtbaar worden in de formele positie van de politiekolom in de organisatie van de veiligheidsregio’s.”

Henk van Essen, korpschef van de regio Haaglanden en portefeuillehouder Crisisbeheersing en Veiligheidsregio's binnen de Raad van Hoofddoelcommissarissen, geeft zijn visie op de samenwerking tussen rood, wit en blauw.

BESTUURLIJKE EN OPERATIONELE SAMENHANG

Van Essen vindt het opvallend dat de positie van de korpschef en de hoofdofficier van justitie in de Wet veiligheidsregio’s nog niet formeel is geregeld. “Dat is voor een evenwichtige en gelijkwaardige afstemming op bestuurlijk en directieniveau wel noodzakelijk. Crisissituaties kennen een omschakelmoment, waarbij de focus verschuift van incidentbestrijding naar sporenonderzoek en opsporing. Een rampterrein wordt dan plotseling een plaats delict waarvoor de verantwoordelijkheden en bevoegdheden bij politie en justitie liggen. Als we dat niet doen volgens een formele bevoegdhedenstructuur, krijgen we allerlei problemen. Om die reden moet de hoofdofficier een formele positie in het veiligheidsbestuur hebben.”

Op bestuurlijk niveau groeien de veiligheidsregio’s en de politie steeds meer naar elkaar toe, constateert Van Essen tot zijn tevredenheid. Het veiligheidsbestuur en het Regionaal College hebben in vrijwel alle regio’s inmiddels het karakter van een personele unie en de regionaal korpsbeheerder is volgens de Wet veiligheidsregio’s tevens voorzitter van het veiligheidsbestuur. “Een logische stap als je crisisbeheersing en fysieke veiligheid breed definieert. Dan is de samenhang van processen en bevoegdheden op bestuurlijk niveau goed verankerd. Maar in de praktijk ontkomen we nog niet altijd aan het effect van de combinatie van twee wetten en dus twee besturen op het gebied van fysieke veiligheid. Om een voorbeeld uit mijn eigen regio te noemen: de plannen voor de aanpak van overlast en openbare ordeproblemen rond de jaarwisseling moesten we eerst met het regionaal college bespreken en vervolgens in een aparte vergadering met het veiligheidsbestuur. Dat is soms nog onvermijdelijk. Het is nog niet zo ver dat bestuursvergaderingen van de veiligheidsregio en de politie volledig kunnen worden geïntegreerd.”

VERSTERKEN VANUIT PROFESSIONALITEIT

Als resultante van het eerdergenoemde rapport heeft de Raad van Hoofddoelcommissarissen een visie uitge-

werkt voor het vormgeven van de multidisciplinaire samenwerking op operationeel niveau. Volledige en gelijkwaardige deelname aan het preparatieproces voor crisisbeheersing is het uitgangspunt. Van Essen ziet hierbij de monodisciplinaire professionaliteit als drijvende kracht achter samenwerking.

“Over multidisciplinair werken bestaan allerlei opvattingen en die bepalen ook de beeldvorming over de veiligheidsregio’s. Hoe definieer je nu eigenlijk de organisatie van de veiligheidsregio? In mijn beleving is de veiligheidsregio in ieder geval geen éénvormige, ‘ontkleurde’ organisatie waarin iedereen alles moet kunnen. Dat zou een volstrekte miskennis zijn van de specifieke professionaliteit binnen de afzonderlijke kolommen. Opsporing en ordehandhaving is een specialistisch vak, zoals dat ook geldt voor brandbestrijding, redding en geneeskundige hulpverlening. In mijn ogen moeten we multidisciplinaire samenwerking daarom bouwen op de kracht van monodisciplinaire professionaliteit. De veiligheidsregio vindt zijn basis in vier georganiseerde gelijkwaardige kolommen die op het niveau van het veiligheidsbestuur en de veiligheidsdirectie met elkaar worden verweven.”

Van Essen zegt om dezelfde reden geen voorstander te zijn van een regionale meldkamer met zogenaamde ‘grijze centralisten’. “Op deeltaken kunnen we elkaar goed ondersteunen en vervangen, maar in de kernprocessen van alle diensten moet de eigen professionaliteit van het specialisme centraal staan. Als die processen op bestuurlijk en operationeel

niveau op basis van gelijkwaardigheid goed op elkaar worden afgestemd, worden de veiligheidsregio’s geweldige samenwerkingsplatforms, die een waarborg bieden voor een slagvaardige en efficiënte veiligheidszorg voor de burger. En daar doen we het uiteindelijk voor. Sommige regio’s zijn overigens al goed op weg als het gaat om het vormgeven van multidisciplinaire taakopvatting en samenwerking op deze grondslag. Gelderland-Zuid, Noord-Holland Noord, Rotterdam-Rijnmond lopen in mijn ogen in de voorhoede.”

HYBRIDE FINANCIERING

Een blijvend zorgpunt met betrekking tot multidisciplinaire samenwerkingsprojecten is voor Van Essen de hybride financiering van het veiligheidsbestel. Een gevolg van het feit dat de politieregio’s functioneel worden bestuurd, met centrale landelijke financiering, terwijl de brandweer en GHOR-taken een vorm van verlengd lokaal bestuur zijn. “Dat betekent in de praktijk dat de politie investeringen voor samenwerkingsprojecten gewoon uit het landelijke politiebudget kan bekostigen, terwijl de andere partners hiervoor eerst bij alle gemeenteraden met de pet rond moeten. Dat maakt de financiële onderbouwing van gemeenschappelijke doelen lastig. In mijn eigen regio ervaar ik soms nadrukkelijk de nadelen van de verschillen in financieringsstructuur tussen de veiligheidspartners. Het is dan ook een persoonlijke hartenkreet van mij dat één uniforme financieringsstructuur voor alle veiligheidspartners van de overheid wenselijk is.”

Fase 6: een wereldwijde griepuitbraak

De World Health Organization (WHO) gaf op 11 juni jl. fase 6 af voor de Nieuwe Influenza A (H1N1). Dit betekent dat er officieel wereldwijd sprake was van een griepandemie, met verspreiding op meerdere continenten. Ook in Nederland was er op dat moment een toename van het aantal besmettingen, maar bij ons was er nog geen reden om de bestrijding van de infectieziekte op te schalen. De overgang naar fase 6 had voor de veiligheidsregio’s geen directe consequenties. Verwacht wordt dat een eventuele grootschalige uitbraak van de influenza in Nederland pas in de herfst zal plaatsvinden.

De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) is verantwoordelijk voor de bestrijding van infectieziekten, waaronder de Nieuwe Influenza A (H1N1). Het Centrum infectieziektebestrijding van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en de GGD’en voeren samen met de huisartsen de bestrijding van de ziekte uit. Vooralsnog is er geen grote rol voor de GHOR (Geneeskundige Hulp bij Ongevallen

en Rampen) en de veiligheidsregio’s. Zij komen alleen in beeld als de zorgverleners het werk niet meer goed aankunnen, bijvoorbeeld omdat er te veel mensen en zorgverleners ziek zijn geworden, of als er problemen ontstaan met de openbare orde en veiligheid.

ROL BURGEMEESTER

Griep is aangemerkt als een zogenoemde A-ziekte in het kader van de Wet publieke gezondheid. Dat betekent dat burgemeesters verantwoordelijk zijn voor de bestrijdingsmaatregelen, maar dat zij daarbij opereren onder regie van de minister van VWS. Deze kan aanwijzingen geven voor zover dit voor de bestrijding noodzakelijk is. De burgemeester blijft verantwoordelijk voor de daadwerkelijke uitvoering. De wet geeft burgemeesters expliciet bevoegdheden om onder andere (op advies van de GGD) personen in isolatie of in quarantaine te zetten, openbare voorzieningen zoals scholen te sluiten en publieke evenementen af te gelasten. Voor (lucht)havens kunnen specifieke maatregelen getroffen worden. Het ministerie van VWS heeft alle burgemeesters begin mei met een brief geïnformeerd over hun bevoegdheden en in te zetten maatregelen.

ROL GHOR

In geval van problemen met de openbare orde en veiligheid of een overvraging van de zorgsector kan coördinerend optreden op het niveau van de veiligheidsregio’s nodig zijn. Bij opschaling naar de veiligheidsregio zal de GHOR deze coördinerende rol op zich nemen. Voor die situaties zijn er in alle veiligheidsregio’s draaiboeken ontwikkeld; draaiboeken waarin is uitgewerkt hoe in zo’n situatie adequate zorg en veiligheid gewaarborgd worden. De minister van VWS blijft ook dan verantwoordelijk voor de regio. //

Voor communicatie over de griepandemie is een landelijke huisstijl ontwikkeld die ook beschikbaar is voor de veiligheidsregio’s. Deze is te vinden op: www.haai.nl/huisstijlhandboek/griepandemie/

Griepandemie

Praktijktoets RADAR: net een echte ramp

Dinsdag 19.00 uur. Op de A44 richting Den Haag remt een vrachtwagen met oplegger zeer sterk af. De chauffeur van een achteropkomende tankwagen merkt dit te laat en botst achterop de oplegger. Het geheel vliegt in brand. In tegenovergestelde richting botsen meerdere voertuigen op elkaar. Eén vrachtwagen verliest hierbij een deel van de lading. De verpakkingen raken beschadigd. De geur is tot op ruim 1500 meter waarneembaar. Bij de meldkamer komen in no-time meer dan 200 meldingen binnen.

De meldkamer in Hollands Midden is deze avond gevuld met gele hesjes. 'Observator IOOV', staat in grote letters achterop. De centralisten zweten peentjes. Want de alarmerings- en opkomsttest in drie gemeenten die niet direct onder de praktijktoets vallen, loopt meteen goed mis. De ene na de andere gemeente is niet direct bereikbaar. Ambtenaren voor openbare orde en veiligheid, burgemeesters en andere sleutelfiguren lijken van de aardbodem verdwenen.

19.13 uur: start van de praktijktoets. Bij stukjes en beetjes wordt duidelijk om wat voor incident het gaat. "Een brandende tankwagen en zeven auto's op elkaar geknald. We moeten er centralisten bij hebben!", roept een centralist die zijn schoenen heeft uitgedaan. "Alles is onderweg. Komt u niet te dicht bij het brandende voertuig", voegt een centralist een verontruste beller toe. Calamiteitencoördinator Diana loopt heen en weer tussen haar medewerkers en kondigt even later af dat ze opschaalt naar GRIP 2.

We gaan op de plaats van het incident kijken. Bij het transferium langs de N44 bij Leiden staan groepjes hulpverleners gebogen over foto's (het gaat bij deze toets immers om de operationele hoofdstructuur, niet om het veldwerk bij een ramp). We horen hen spreken over de vrachtbrief, over gevaarlijke stoffen, de windrichting, de meetplanleider die onderweg is en over het verkeer dat wordt omgeleid. Bij de brandweerwagen is het COPI-overleg gaande. COPI is Commando Plaats Incident. De observatoren staan er bovenop. Het is intussen GRIP 3.

SIRENE

Terug op de meldkamer, waar het Regionaal Operationeel Team (ROT) voor het eerst bijeenkomt. De regionaal commandant van de brandweer zit voor. De plotter werkt mee op de achtergrond. Elke discipline heeft zijn inbreng. Ieder actiepoint en elke afspraak wordt meteen op het grote scherm ingetikt. Het gaat er rustig en beheerst aan toe. Even later is de vergadering gesloten. De brandcommandant gaat de burgemeester bellen "dat we in Oegstgeest gaan alarmeren". Dat betekent dat de sirene gaat en dat de regionale omroep als calamiteitzender wordt ingezet.

De meldkamer heeft – voor zover mogelijk – haar dagelijkse werkzaamheden hervat. Maar in de calamiteitenmeldkamer is het een drukte van belang. We horen: "De coördinator gewonden is ter plaatse." En: "Zijn de andere CPA's op de hoogte?"

"Cora regelt de ziekenhuizen", stelt de calamiteitencoördinator. Zij gaat nu eerst het informatienummer voor burgers regelen: "Wordt opgestart!"

Verzoek van de Officier van Dienst: men wil ter plaatse alcoholbestendig schuim (zeer geschikt voor eventuele vloeistofbranden, red.). Hoeveel? Hoeveel? "Een kratje of vier", grapt iemand langs de zijlijn. Er wordt eerst maar eens 100 liter besteld. "Dat had zeker vijf à zes kuub moeten zijn", weet een ander. Eén centralist heeft nu zelf hoge nood. Hij vraagt de calamiteitencoördinator of hij even weg mag.

GASWOLK

Amper twintig minuten na de vorige begint de volgende ROT-vergadering. De lekkage is onder controle. "Wat kan ons nog gebeuren?", legt de voorzitter als vraag neer. De vraag is wat de gaswolk gaat doen. Eventueel moet de dichtstbijzijnde wijk worden ontruimd. De wegafzettingen blijven voorlopig. Er is veel oog voor de veiligheid van de hulpverleners. Burgemeester Lenferink, die nog in het gemeentelijk beleidsteam (GBT) zit, wordt geadviseerd op te schalen naar GRIP 4. Nog geen minuut later gaan alle piepers af.

Weer terug in de calamiteitenmeldkamer blijkt daar de grootste hectiek achter de rug. De informatie schuift duidelijk door de organisatie. De volgende bijeenkomst van het ROT zoomt in op opvanglocaties.

Even later komt het regionaal beleidsteam (RBT) voor het eerst bijeen. De techneut krijgt het programma MultiTeam niet geopend. Password ongeldig. Burgemeester Lenferink van Leiden zit voor. Tegenover hem zit zijn collega Timmers van Oegstgeest. Verder zien we nu ook gemeentesecretarissen en voorlichters. En natuurlijk alle diensten. De RGF eet onderwijl een sinaasappel.

Het team bereidt een noodbevel voor Leiden en Oegstgeest voor: "Niemand mag het gebied in." De communicatie verloopt via RTV West. De voorlichters hebben behoefte aan feiten en cijfers, want er zijn grote speculaties: "De pers zit ons op de nek." Er komt een persbericht met zoveel mogelijk feitelijke informatie. En er wordt een persbijeenkomst belegd – en voorbesproken. Burgemeester Timmers van brongemeente Oegstgeest krijgt de lead.

Minister ter Horst van BZK wil dat eind dit jaar de (organisatie van de) rampenbestrijding en crisisbeheersing op orde is. De Inspectie Openbare Orde en Veiligheid onderzoekt in alle veiligheidsregio's hoe gemeenten en hulpverleningsdiensten op een ramp of grootschalig incident voorbereid zijn. Bij de RADAR-praktijktoets worden, naast de operationele diensten, de gemeenten volwaardig betrokken. De realistische toets biedt de veiligheidsregio's een mogelijkheid om verbeterpunten aan te pakken: RADAR is een mooie kans om te kijken hoe een veiligheidsregio er voor staat als zich een ramp of grote calamiteit voordoet.

DANK U WEL

Vier uren na het incident is er een persbijeenkomst bij de brandweer. Burgemeester Timmers doet, gesecondeerd door brandweer, politie en GHOR, de woordvoering. De burgemeester van Leiden is beschikbaar op de achtergrond. Hij mengt zich weldra ook in het gesprek. Als de persconferentie is afgelopen houden de kritische vragen aan. Het gaat nog een paar keer heen en weer. Dan sluit de voorlichter toch nog af met een resoluut "Dank u wel!"

De volgende morgen staan in een grote zaal van het hotel waar de tientallen waarnemers verblijven, laptops klaar om de observaties in te tikken. Aangevuld met de informatie van banden, uitdraaien en individuele aantekeningen wordt zo de basis voor het bevindingsverhaal gelegd. Het concept wordt voor hoor en wederhoor aan de veiligheidsregio voorgelegd. Daarna volgt het definitieve rapport, aangevuld met de conclusies en aanbevelingen van de inspectie. De landelijke eindrapportage van RADAR wordt eind 2009 opgesteld. //

Reacties op RADAR

In krap anderhalf jaar tijd organiseert de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid overal in het land praktijkproeven. Wij vroegen aan verschillende disciplines hoe zij de aanpak en organisatie van de proef hebben ervaren, wat het hen oplevert en wat zij op hun beurt de Inspectie zouden willen meegeven.

HOLLANDS-MIDDEN: “EEN ANDER KIJKT MEE”

Fort van Oosten is voorzitter van de veiligheidsdirectie van Hollands Midden, de regio waarvan ook een beschrijving van de praktijktoets in dit nummer staat.

“Ik heb in de voorbereiding gezegd: ‘Laat ze maar komen, we zijn benieuwd! We zijn er als regio heel open in gaan zitten. We beschouwen RADAR als een nulmeting, want de Wet veiligheidsregio’s en de AmvB zijn er officieel nog niet. Maar we zijn er en gaan ervoor. Onze regio heeft immers praktijkervaring. Zo grippen we hier al jaren en brengen we het regionaal operationeel team ook in bedrijf voor zaken die niet direct bedreigend zijn, zoals de coördinatie van festiviteiten op Koninginnedag.”

“Ik beschouw de RADAR-toets als een externe audit. Een ander kijkt mee en maakt toch weer een aantal andere opmerkingen. Zo krijg je bij elkaar een reëel beeld van wat er passeert. Terugkijkend denk ik dat we het goed hebben gedaan. Natuurlijk zie je dingen waar je minder tevreden over bent. Je merkt bijvoorbeeld dat er beperkingen ontstaan in de informatievoorziening. Maar ik ben van mening dat wij op een goede manier de hoofdstructuur in bedrijf hebben gebracht, dat vanuit het COPI operationeel adequaat is gereageerd op het incident en dat de meldkamer voldoende in bedrijf is gekomen.”

“Of ik dit zo een prettige werkwijze vind? Ja en nee. Het is plezierig omdat je het doet. Maar ik vind het ook een beetje wonderlijk omdat je weet dat het ergens in drie aangegeven weken gaat gebeuren. Van mij mag RADAR langskomen zonder dat we weten wanneer. Je gaat er toch rekening mee houden. ‘Draai maar gewoon’, zou ik voor de volgende keer willen zeggen.”

GHOR FLEVOLAND: “TE WEINIG HELIKOPTERVIEW”

“Het principe van zo’n praktijktoets is natuurlijk geweldig, zowel voor bestuurders als operationele diensten. Zo’n oefening is alleen al geslaagd omdat deze helpt jouw zwakke punten te ontdekken. En natuurlijk zijn een heleboel dingen voor verbetering vatbaar. Maar wat mij opviel”, zegt directeur Peter Meyknecht van GHOR Flevoland terugblikkend op ‘zijn’ praktijktoets vorig najaar, “is dat in het commentaar dat we terugkregen de nadruk lag op de dingen die niet goed gingen. Dat vond ik jammer voor alle mensen die zich met hart en ziel inzetten. Want er gaat ook ontzettend veel wél goed. Dan wil je ook wel wat leukes horen. De formulering had wel bemoedigender gemogen.”

“Bovendien kregen we een zodanige geweldige hoeveelheid commentaar en opmerkingen terug, dat je door de bomen het bos niet meer zag. We kregen het idee dat in de hele beoordeling en het ‘kijken naar’ de grote lijn een beetje zoek was. Het was zo ontzettend gedetailleerd dat de samenhangende visie op hoe het nu eigenlijk was niet goed uit de verf kwam. Ik had juist van de Inspectie wel wat meer helikopterview verwacht.”

Wat heeft RADAR wel opgeleverd en wat hebt u er zelf van meegenomen?

Peter Meyknecht: “We proberen die verbanden nu zelf te leggen. En natuurlijk is het alleen maar goed dat we dingen kunnen verbeteren.”

BURGEMEESTER HENK JAN MEIJER: “REDELIJK INDRUKWEKKEND”

Burgemeester Henk Jan Meijer van Zwolle is voorzitter van het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio IJsselland.

“Wij hebben de toets dit voorjaar zonder meer als positief ervaren. Als je ziet hoeveel mensen van de Inspectie rondliepen. Dat vond ik toch redelijk indrukwekkend, laat ik het zo zeggen. In die mate, en over de volle breedte, worden we eigenlijk nooit getoetst.”

“Met dank voor alle inzet zou ik wel als minpuntje willen noemen dat we twee maanden na dato het rapport nog moeten krijgen. Dat had van mij en mijn medebestuurders wel iets eerder mogen zijn. Want het is nu nog vers.”

“Ik heb de toets niet als een examen gezien, maar als een thermometer die in de organisatie wordt gestoken. Voor ons kwam de toets op een buitengewoon vervelend moment. Want toevallig spelen er nogal wat medewerkers die iets met veiligheid te maken hebben in onze gemeen-

teband – en die was uitgerekend die dag net voor een optreden de stad uit. Daarmee rijst ook de vraag in hoeverre de mensen die opkomen multi-inzetbaar zijn.”

“Je leert ook dat je ‘normaal gedrag’ vertoont. Ons incident betrof een ongeluk in Zwolle, maar de slachtoffers kwamen uit Dalfsen. Dus heb ik gelijk mijn collega in Dalfsen gebeld. Je wacht niet tot je gemeentelijk beleidsteam met dat advies komt.”

“Ik vond de afsluiting met een persconferentie heel reëel. Ik volg natuurlijk ook mijn collega’s in Haarlemmermeer en Apeldoorn die (na de crash van de Turkse Boeing en het drama op Koninginnedag, red.) in korte tijd een persconferentie moesten geven terwijl ze nog niet alles wisten. Ik had bij deze proef een vergelijkbare leerzame ervaring rond het aantal gewonden. Dat maakt het wel reëel.”

STEPHAN WEVERS, BRANDWEER: “NU NOG INVLECHTEN IN EIGEN WERKWIJZE”

“Vanuit de brandweerorganisatie juichen wij praktijktoetsen toe. Want de keuze is: controleer je of de papierwinkel op orde is of laat je zien hoe het in de praktijk werkt? Dat laatste is toch nog altijd de ultieme toets”, zegt regionaal brandweercommandant Stephan Wevers.

Omdat veiligheidsregio Twente als eerste met succes de (oude) ADR-vorm heeft doorlopen, heeft zijn eigen regio in principe de RADAR-praktijktoets al doorstaan. Maar als bestuurslid van de NVBR ziet Wevers heel goed wat er landelijk gaande is: “Wat de Inspectie met de praktijktoets organiseert, houdt ons bij de les. Het is alleen maar goed als veiligheidsregio’s dit nu ook zelf in hun kwaliteitssystemen oppakken en organiseren, zodat zij zichzelf permanent beoordelen en monitoren. Het zal invlochten moeten worden in de werkwijze van de veiligheidsregio. Anders is het net alsof je een trucje doet als de Inspectie komt.”

Zo bekeken maakt de RADAR-toets deel uit van een hele serie toetsen, rapportages en beoordelingen. Wevers merkt dat het ‘opleveren van een boekwerk’ niet altijd de beste manier is om het veld in beweging en aan het leren te krijgen: “Wat ook zou kunnen, is dat de inspectie naast ons gaat zitten en samen met ons gaat kijken welke instrumenten er nog meer zijn om het leerproces beter te maken. Je kunt bijvoorbeeld ook conferenties organiseren om de bevindingen terug te koppelen. Of de opleidingsprogramma’s veranderen.”

Lastig is volgens Wevers ook dat RADAR en andere rapporten het veld aanbevelen om iets meer naar links of juist iets meer naar rechts te schuiven, maar dat er vaak helemaal geen tijd is om de veranderingen te organiseren. “Als je het veld vergelijkt met een olietanker op zee hebben we tenminste tijd nodig om van koers te veranderen. Vaak ligt het tempo bij de Inspectie en de landelijke politiek een factor hoger”, aldus Wevers.

POLITIE: BRUGGEN SLAAN

Kees Schoonen is hoofd van het Bureau Conflict- en Crisisbeheersing bij politie Amsterdam-Amstelland. De veiligheidsregio kreeg dit voorjaar de eindrapportage van de toets in januari.

“Met dat eindrapport kan ik de Inspectie alleen maar complimenteren”, begint Schoonen. “Ze hebben scherp geobserveerd. In de conclusies en aanbevelingen staan heel herkenbare constateringen.”

“Wat ik er zelf uithaal is dat de teams die er zijn – ik noem de meldkamer, het COPI en ROT – eigenlijk eilandjes waren. Daar ligt wel een punt van aandacht. We zullen meer bruggen moeten slaan. De Inspectie legt ook terecht de vinger op het informatiemangement. Daar zijn we mee bezig. We maken nu stappen met netcentrisch werken. Maar er is zonder meer

nog veel te doen. Dat hebben ze nog heel netjes opgeschreven.”

Andersom nog adviezen?

“De Inspectie gaat bijna altijd uit van het opstarten vanuit meldkamers. Ik zou ze willen uitdagen om ook eens iets te toetsen dat niet in de meldkamer begint. Bij een weeralarm, bijvoorbeeld, heb je nog geen melding binnen, maar is er wel reden om nog vóór de meldkamer en het COPI op OT-niveau met elkaar te gaan praten. Laat die meldkamer dus ook eens los.”

“Verder zou ik de IOOV willen adviseren tips en trucs uit praktijktoetsen te halen en met anderen te delen. Dus niet alleen ja of nee oordelen en uitbundig beschrijven wat niet goed ging, maar ook meegeven wat heel goed loopt. Dan ga je voor de regio zelf en voor anderen ook positief met die kennis en kunde om.”

INSPECTIE OOV OVER “DE KRACHT VAN RADAR”

Annemarie van Daalen is binnen het Managementteam van de Inspectie OOV verantwoordelijk voor alle rampenbestrijdingsprojecten.

Zij vertelt dat RADAR ‘in principe hetzelfde’ is als de Algemene Doorlichting Rampenbestrijding die al jaren bestaat. Groot verschil is dat het gemeentelijke deel in het grotere geheel is opgenomen en dat nu in een hogere frequentie wordt getoetst. Minister Ter Horst heeft als ambitie uitgesproken dat eind dit jaar de rampenbestrijding op orde moet zijn. Daarmee is RADAR een van de grootste projecten die de Inspectie moet trekken. Anderhalf jaar lang wordt vrijwel elke drie weken in één van de veiligheidsregio’s een praktijktoets georganiseerd.

Gegeven haar eigen capaciteit kan IOOV dat niet allemaal zelf. Zij is voor minstens de helft afhankelijk van externen. Het aardige daarvan is dat die afkomstig zijn uit andere (politie-, brandweer- en GHOR-) regio’s en uit de ambtelijke organisatie van gemeenten elders. Dat levert op zich al een enorme spin-off op, want de lering reikt zo veel verder dan de eerst-betrokken veiligheidsregio.

Basisvereisten

De normen en toetspunten waarmee de inspectie de veiligheidsregio’s doorlicht, vinden hun oorsprong in de Basisvereisten Crisismanagement. Die zijn onderverdeeld in vier categorieën: melding en alarmering, opkomst en opschaling, leiding en coördinatie en informatiemangement. “Wat wij beogen met de praktijktoets, is dat we de regio’s een zodanig reële situatie voorleggen dat we op die punten kunnen toetsen. Wat wij merken”, vertelt Annemarie van Daalen desgevraagd, “is dat sommige regio’s heel krampachtig bezig zijn om het incident zo goed mogelijk op te lossen. Dan probeert iedereen zo deskundig mogelijk het brandje te blussen. Maar het gaat natuurlijk om de rol die medewerkers in de rampenbestrijdingsstructuur vervullen. We willen bijvoorbeeld zien of de hoofdofficier van de brandweer in zijn rol als leider COPI op de plaats incident een ‘ontkleurd voorzitter’ is. Dat is de rol die hij in het proces heeft. Sommige regio’s zien RADAR nog als een grote oefening. Andere regio’s zijn zich bewuster van het feit dat zij op de vier genoemde aandachtsvelden laten zien wat ze in huis hebben. Want dat is wat wij willen zien, natuurlijk.”

En als de RADAR-periode straks voorbij is?

Van Daalen: “Dan gaan we werken aan een nieuwe doorlichting. Daar zal ongetwijfeld een aantal facetten uit deze praktijktoets in zitten. We willen heel graag ook de huidige vorm aanhouden waarbij regio’s in de praktijk laten zien wat ze kunnen. Op deze manier ervaren regio’s immers waar hun verbeterpunten zitten. Die punten komen niet naar boven omdat wij staan waar te nemen, maar omdat regio’s zélf dingen zien waar ze mee aan de slag kunnen. Dat is de kracht van RADAR.”

“Het proces is belangrijker dan het plan”

Wet veiligheidsregio's brengt structuur in planvorming

Planvorming is niets nieuws, maar krijgt met de implementatie van de veiligheidsregio's wel meer structuur. Bij deze opwaardering van de planvorming kunnen de regio's wel wat ondersteuning gebruiken, zo bleek tijdens de expertmeeting over planvorming in Arnhem op 13 mei jl. De centrale boodschap van de expertmeeting was: plannen zijn geen doel op zich, maar instrumenten om risico's gestructureerd te vertalen in beleid en uitvoering.

Dagvoorzitter Jos Stierhout constateerde bij de opening van het programma van de expertmeeting dat het wel een pondje minder mag met de planvorming. De regio's puilen uit van beheersplannen, beleidsplannen, rampenplannen en rampbestrijdingsplannen en het opstellen daarvan slokt veel

fixatie. Probeer niet ieder mogelijk crisisscenario tot in detail in een plan dicht te timmeren, maar investeer in een professionele basisorganisatie, die flexibel en adequaat op verschillende situaties kan reageren”, bepleitte Van Leest.”

VERBAND RISICO'S EN BELEID

Tijdens de expertmeeting werden de klokken gelijk gezet met betrekking tot de marsroute voor het planvormingsproces. De Wet veiligheidsregio's onderscheidt drie leidende 'planfiguren': het Beleidsplan, het Regionaal Crisisplan en het Rampbestrijdingsplan. Vertrekpunt voor het proces van planvorming is het regionaal risicoprofiel; een instrument waarmee de regiobesturen het verband kunnen leggen tussen risico's en beleid. Zes maanden na het van kracht worden van de wet moeten de veiligheidsregio's hun regionaal risicoprofiel hebben vastgesteld. Negen maanden na inwerkingtreding moet het meerjarig beleidsplan bestuurlijk zijn afgetikt en na een jaar het regionaal crisisplan. Beleidsplan en crisisplan moeten immers op dit brede regionale risicobeeld worden afgestemd. Er staat dus behoorlijk wat druk op de ketel.

In het programma van de expertmeeting werd benadrukt dat plannen geen doel op zich zijn, maar instrumenten om processen helder te structureren. Te beginnen met het regionaal Risicoprofiel dat het fundament vormt waarop de organisatie van de veiligheidsregio wordt gebaseerd. Het regionaal risicoprofiel brengt in beeld wat er mis kan gaan (risico's), hoe erg dat is (impact) en wat eraan gedaan kan worden (beleid). Het meerjarig beleidsplan op zijn beurt, is het instrument voor gestructureerde meerjarige keuzes voor beleids- en bedrijfsvoering van de veiligheidsregio.

Om de hier eerder genoemde termijnen te halen is het wel van belang dat de regio's hun plannen zonder al te grote hobbels door het bestuurlijk besluitvormingsproces in de gemeenteraden loodsen. Hoe kunnen de regio's zelf invloed uitoefenen op dat proces? Jolanda Trijselaar, directeur van de stafdirectie Risico- en Crisisbeheersing, Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond, deelde haar positieve ervaringen met de aanwezigen.

“Essentieel is dat je de gemeenten goed kan uitleggen waarover ze moeten besluiten en wat voor hen de meerwaarde is van de veiligheidsregio. Om dat te bereiken hebben we in Rotterdam-Rijnmond gekozen voor een actieve benadering, in de vorm van een persoonlijk bezoek aan alle gemeenteraden. Tijdens die rondgang hebben we uitgelegd wat de veiligheidsregio concreet voor de gemeenten doet en wat het risicoprofiel en het beleidsplan precies inhouden. Met die benadering hebben we veel draagvlak en begrip gekweekt. Mijn advies is dan ook: beperk het voorleggen van een plan voor bestuurlijke besluitvorming in de gemeenten niet tot het simpel toezenden van het document met een aanbiedingsbriefje. Neem de bestuurders en raadsleden als het ware stap voor stap aan de hand mee door het plan. In onze regio was die strategie succesvol, want de gemeenteraden hebben vrijwel geruisloos ingestemd met het risicoprofiel en het beleidsplan.”

ONDERSTEUNINGSBEHOEFTE

Veel regio's zijn nog zoekende naar de optimale weg om hun plancyclus, geënt op de Wet veiligheidsregio's, vorm en inhoud te geven. Het Regionaal Risicoprofiel is een relatief nieuw begrip, evenals het Regionaal Crisisplan dat de huidige gemeentelijke rampenplannen gaat vervangen. Advies en ondersteuning is welkom, zo bleek tijdens een workshop over planvorming. Maar waaraan hebben de regio's precies behoefte? Belangrijk is dat de regio's zelf het proces van planvorming doorlopen, om zo de maatgevende risico's in het verzorgingsgebied gestructureerd en goed onderbouwd om te zetten in beleid en een effectieve crisisbeheersingsorganisatie. In dat opzicht is het proces belangrijker dan het

uiteindelijke plan. De regio's blijken dan ook vooral behoefte te hebben aan concrete en praktische advisering om hen op weg te helpen. De handreiking regionaal risicoprofiel biedt ondersteuning bij het opstellen van het regionaal risicoprofiel. Ook wil het Veiligheidsberaad de regio's tegemoet komen in hun ondersteuningsbehoefte en onderzoekt hoe deze steun in de praktijk gestalte kan krijgen.

Waar de regio's ook behoefte aan hebben is tijd. De tijdsdruk is groot, constateerden verschillende deelnemers aan de workshops. “Ik hoop dan ook dat het Rijk ons in de gelegenheid zal stellen om het proces rond het opstellen van het regionaal Risicoprofiel en het beleidsplan zorgvuldig te doorlopen.” bepleitte een vertegenwoordiger van de regio Haaglanden nadrukkelijk.

TWEE WERELDEN

Planvorming is in feite een schakel tussen twee werelden; de wereld van de plannenmakers van de veiligheidsregio's en de wereld van de bestuurlijke beslissers. Zij moeten de plannen uiteindelijk vaststellen, maar in het hele proces van crisisvoorbereiding moeten ook zij goed ondersteund worden. Burgemeester Elbert Roest gaf de deelnemers aan de expertmeeting in zijn lezing de volgende boodschap mee: “De grote winst van de veiligheidsregio is dat niet meer iedere gemeente zijn eigen crisisplan hoeft te maken en dat gemeenten elkaar bij een crisissituatie gestructureerder met mensen en middelen kunnen bijstaan. Belangrijk is wel dat de regionale plannen niet te specialistisch of te theoretisch worden.”

Roest zei verder als burgemeester behoefte te hebben aan goede ondersteuning van de regio. “In een groter regionaal verband zal ik in mijn beleidsteam vaker moeten samenwerken met mensen die ik niet ken. Bovendien heb ik straks geen 'eigen' gemeentelijk veiligheidsapparaat meer, terwijl ik door de raad wel op de resultaten van de responsorganisatie wordt afgerekend. Een risicofactor is verder dat, doordat veel taken van de gemeente aan de veiligheidsregio worden overgedragen, de professionals los kunnen komen te staan van de gemeenten. We moeten er in het proces van regionale planvorming en preparatie dus wel voor zorgen dat de gemeenten goed aangehaakt blijven.”

Alle presentaties kunt u vinden op www.expertmeetings-veiligheidsregio's.nl. Meer informatie kunt u vinden op www.regionaalrisicoprofiel.nl en/of www.regionaalcrisisplan.nl.

Jolanda Trijselaar, directeur stafdirectie Risico- en Crisisbeheersing, Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond: “Kweek draagvlak en begrip”.

menskracht en tijd op. Ad van Leest van het Bureau Veiligheidsberaad sloot zich in een inleiding over planvorming bij die constatering aan. Er wordt al jaren lang enorm veel papier volgeschreven, maar het rendement in effect is laag. De invoering van de Wet veiligheidsregio's is dan ook een natuurlijk moment om het anders te gaan doen. Praktischer en pragmatischer. “Voorkom planfixatie en scenario-

Landelijke uitrol in voorbereiding

Resultaten proef Burgernet in negen gemeenten positief

Burgernet is een samenwerkingsverband tussen burgers, gemeente en politie om de veiligheid in de woon- en werkomgeving te bevorderen. In november 2008 is Burgernet als proef gestart in negen gemeenten binnen vijf politieregio's. Begin juni is de eindevaluatie van de proef afgerond en de resultaten zijn positief. Het succes in de pilotgemeenten is ook in de rest van het land niet onopgemerkt gebleven. Meerdere gemeenten en korpsen hebben belangstelling voor de invoering van Burgernet en staan reeds in de startblokken.

SPEERPUNT

Burgers betrekken bij de veiligheidssituatie in hun eigen woonomgeving is onderdeel van het kabinetsbeleid. Afspraken hierover staan in het Coalitieakkoord en het Bestuursakkoord met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Burgernet voorziet in de doelstelling van de overheid burgers meer te laten participeren bij de (eigen) veiligheid van woon- en werkomgeving. Vanuit dit perspectief is het één van de speerpunten in het integraal veiligheidsbeleid (IVB) van de betrokken gemeenten.

GOED VOORBEELD

Door de ogen en oren van burgers te gebruiken levert Burgernet een belangrijke bijdrage aan het verhogen van de pakkans bij heterdaad opsporingen. Denk aan het traceren van een gestolen auto of een overvaller of het opsporen van een vermist kind. Daarnaast kan Burgernet de betrokkenheid van de samenleving bij het veiligheidsbe-

leid vergroten. Wim Cornelis, burgemeester van Gouda, beaamt dit: “Terwijl de bevolking zich vroeger afzijdig hield, bewijst Burgernet dat er meer en meer commitment is en het vertrouwen dat we als gemeente consciëntieus met de problemen omgaan, toeneemt. Dat is een hele winst.” Dit commitment leest Cornelis onder meer af aan de Burgernet-pilot, die in Gouda een groot succes is. “Burgers van Gouda lijken de afgelopen tijd assertiever geworden. Wij hebben hier nu 3170 deelnemers aan Burgernet. Dat is een enorm hoge participatiegraad. Het geeft wel aan dat men hier een steentje wil bijdragen aan het veiligheidsgevoel.”

Nu richt Burgernet zich nog op politie en draait het systeem in de meldkamer van de politie. Het systeem is (technisch) echter al geschikt om in de geïntegreerde meldkamer te functioneren. Ook het concept Burgernet gaat al uit van meer multidisciplinaire inzet op het niveau van de veiligheidsregio, bijvoorbeeld alarmering door brandweer of GHOR voor gevaarlijke stoffen of vervuild zwemwater.

BELANGRIJKSTE RESULTATEN

Er is veel animo onder de inwoners van de pilotgemeenten om mee te doen; bijna 25.000 Burgernetdeelnemers in totaal (gemiddeld 4,8% van inwoners per gemeente). Het aantal afmelders is zeer gering (minder dan 2%). In alle deelnemende gemeenten heeft het inzetten van Burgernet tot aanhoudingen en/of belangrijke informatie voor de opsporing geleid. De baten van Burgernet liggen daarnaast vooral op de 'zachte' resultaten. De Burgernetdeelnemers willen een actieve bijdrage leveren aan veiligheid en zien dat ook als een eigen verantwoordelijk-

Burgernet is een netwerk van burgers die kunnen worden ingezet bij heterdaad opsporingsacties van de politie. De centralist van de meldkamer van de politie start, na een melding van bijvoorbeeld een inbraak of een vermist kind, een Burgernetactie op. Burgernetdeelnemers krijgen een ingesproken bericht via de (mobiele) telefoon of een tekstbericht per SMS met het verzoek uit te kijken naar een *duidelijk omschreven* persoon of voertuig. Als de deelnemers aan Burgernet de persoon of het voertuig zien dat voldoet aan het signalement, bellen ze via het gratis nummer van Burgernet direct met de meldkamercentralist van de politie. Naar aanleiding van de verkregen informatie stuurt de centralist de politie aan. Alle deelnemers ontvangen na afloop van de Burgernetactie een bericht over de resultaten van de actie.

De afgelopen zes maanden is Burgernet beproefd in Gouda (politieregio Hollands Midden), Delft (politieregio Haaglanden), Ede (politieregio Gelderland Midden), Leeuwarden en Dantumadeel (politieregio Fryslân), Breukelen, Maarssen, De Ronde Venen en Nieuwegein (politieregio Utrecht).

heid. Het algemeen oordeel van deelnemers aan Burgernet aan het einde van de pilot is goed tot zeer goed.

VERVOLGTRAJECT

De resultaten van de evaluatie vormen de basis voor een advies van de Stuurgroep, bestaande uit de VNG, de korpsleiding van de pilotregio's, de vts Politie Nederland en de Ministeries van BZK en Justitie, over de verdere landelijke uitrol van Burgernet. Dit advies wordt naar verwachting medio juli aangeboden aan de minister van BZK. Op basis van het advies besluit de Minister van BZK vervolgens over de verdere uitrol. Zie voor de uitkomsten hiervan op www.burgernet.nl.

GHOR Nederland helpt bij programma van eisen ambulancezorg

Minister Klink van VWS heeft het Veiligheidsberaad gevraagd om met ondersteuning van GHOR Nederland een coördinerende rol te vervullen bij de totstandkoming van het programma van eisen voor de nieuwe vergunningen in de ambulancezorg. Met name voor het belangrijke 'onderdeel' meldkamer.

Zoals gemeld in het vorige nummer regelt de nieuwe Wet ambulancezorg (WAZ) dat er per veiligheidsregio één aanbieder komt voor ambulancezorg. Het programma van eisen is het hart van de procedure voor vergunningverlening. Het vertelt waaraan een Regionale Ambulancevoorziening (RAV) moet voldoen om voor een vergunning in aanmerking te komen. De minister van VWS verleent de vergunningen en heeft ook een conceptprogramma van eisen opgesteld. Veiligheidsregio's spelen een belangrijke rol bij de nadere invulling en advisering vanwege de taken die zij hebben in het kader van de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen. Zo stellen de regionale besturen de eisen vast, waaraan de vergunninghouder moet voldoen ten aanzien van de meldkamer ambulancezorg.

BZK EN VWS ZIEN GEEN INCONSISTENTIE

In de Wet veiligheidsregio's (Wvr) is bepaald dat de drie disciplines gezamenlijk een meldkamer voeren, waarbij het bestuur van de veiligheidsregio de eindverantwoordelijkheid heeft. De Wvr en de Wet ambulancezorg (WAZ) gaan er vanuit dat elke discipline in de meldkamer zijn eigen bedrijfsvoering doet (de wetten spreken van in stand houden). Politie, brandweer en ambulancedienst (de RAV) bepalen ieder binnen de gemeenschappelijke meldkamer de inzet van de eigen eenheden (de dagelijkse inzet).

De algemene zaken van de meldkamer, zoals de huisvesting, het gebruik van het systeem, de wijze van samenwerken, worden door het bestuur van de veiligheidsregio bepaald in overleg met de andere besturen. Ter behartiging van deze zaken stelt het bestuur een directeur aan. Deze is echter niet belast met de dagelijkse inzetbepaling. Het bestuur van de regio richt dus een facilitair bedrijf in waarbinnen elke discipline zijn eigen processen kan aansturen en ondersteunen. Met de eisen die vanuit de regio aan de ambulancevervoerder worden gesteld wordt de samenwerking in de meldkamer en een soepele inzet van de ambulancevervoerders in het opschalingsproces veiliggesteld.

UNIFORMITEIT

"We hebben het Veiligheidsberaad gevraagd om met GHOR Nederland de landelijke eisen vanuit de GHOR-discipline te formuleren. Daarmee voorkom je dat er in 25 regio's apart eisen worden gesteld", vertelt beleidsmedewerker Frank Berens van het ministerie. Daarnaast heeft VWS elke Veiligheidsregio verzocht om zonodig regiospecifieke eisen vanuit de GHOR te formuleren. Berens noemt de waterrijke provincie Zeeland en de regio Rijnmond met haar petrochemie als voorbeelden.

Ineke van der Zande, directeur bij de Veiligheidsregio Kennemerland, is lid van het bestuur van GHOR Nederland met de portefeuille crisisbeheersing. Zij vertelt dat de GHOR de handschoen graag heeft opgenomen: "Wij vinden het van het allergrootste belang dat er zoveel mogelijk gedragen uniformiteit is voor wat betreft de eisen die wij aan de meldkamer stellen. Met name voor de GHOR als opdrachtgever in een crisis- en rampensituatie. Want als regionaal geneeskundig functionaris, straks GHOR-directeur genoemd, moet ik er vanuit kunnen gaan dat de meldkamer in de opgeschaalde situatie doet wat zij moet doen."

PROCESSEN

Intussen is op een extra algemene ledenvergadering van GHOR Nederland een programma van eisen vanuit GHOR-perspectief geaccordeerd, dat op 20 juni j.l. volledig is overgenomen door het Veiligheidsberaad. "Het gaat om de besturingsprocessen, de operationele processen en de ondersteunende processen van de meldkamer", vat Van der Zande samen. Je kunt denken aan aansluiting bij de kwaliteitseisen van ambulancezorg, eisen voor melding, alarmering en opschaling en eisen voor opleidingen en oefeningen van personeel. "Die eisen moeten wij kunnen stellen willen wij onze verantwoordelijkheid voor opgeschaalde zorg ook kunnen realiseren."

Vervolgens hebben de regionale besturen nog tot 1 oktober de tijd om hun specifieke eisen te stellen. Nadat minister Klink het geheel heeft vastgesteld kunnen in principe later dit jaar de vergunningen worden aangevraagd.

De eerste helft van 2010 wordt gebruikt om de keuze te maken welke aanvrager de beoogde vergunning krijgt. De tweede helft van 2010 wordt gebruikt als overgangperiode, met name voor regio's waar een nieuwe aanbieder komt. Het hele tijdschema is geënt op de inwerking-treding van de nieuwe Wet ambulancezorg in 2011.

INCONSISTENTIE

"Lastig punt", is volgens Ineke van der Zande dat er een zekere mate van

inconsistentie zit tussen de Wet veiligheidsregio's en de nieuwe Wet ambulancezorg: "In de Wet veiligheidsregio's staat dat het veiligheidsbestuur een gemeenschappelijke meldkamer moet instellen en in stand moet houden. De Wet ambulancezorg maakt het mogelijk dat een private RAV de vergunning krijgt en die zal zelf ook haar eisen stellen aan de witte meldkamer. We moeten ervoor waken dat de eisen voor de reguliere en opgeschaalde dienstverlening niet op gespannen voet komen te staan met elkaar. Als directeur GHOR ben ik in de opgeschaalde situatie verantwoordelijk. Als de private RAV eisen stelt aan de witte meldkamer, moet ik als directeur GHOR wel weten of de meldkamer in opgeschaalde situatie in staat is mijn GHOR-verantwoordelijkheid waar te maken. We zullen uiteindelijk in de praktijk van de vergunningverlening moeten kijken hoe we met deze inconsistentie omgaan", zegt Van der Zande. "Daar zullen we in landelijk verband met elkaar over moeten nadenken." Wat haar betreft is de meldkamer zo cruciaal in de opgeschaalde situatie dat je die absoluut publiek moet borgen. //

Zaanstreek-Waterland verkent schaalvergroting voor veiligheidsregio

Het veiligheidsbestuur in Zaanstreek-Waterland wil samen met de veiligheidsregio's Amsterdam-Amstelland en Kennemerland één nieuwe veiligheidsregio vormen. Op die manier zou 'efficiënt en effectief' invulling kunnen worden gegeven aan de veiligheidsrisico's, met name de risico's die de huidige regiogrenzen te boven gaan.

Het veiligheidsbestuur in Zaanstreek-Waterland heeft opdracht gegeven voor een onderzoek naar de concrete mogelijkheden van samenvoeging van de nu nog drie veiligheidsregio's. De gevraagde rapportage moet nog dit jaar verschijnen. Het veiligheidsbestuur had eerder al oriënterende gesprekken gevoerd over samenwerking met de omliggende veiligheidsregio's.

Schaalvergroting wordt gezien als een mogelijkheid om de kosten betaalbaar te houden en tegelijk een goede kwaliteit te garanderen. Daarnaast toont een analyse van de veiligheidsrisico's aan dat met name (industriële) activiteiten in en rondom het Noordzeekanaalgebied en Schiphol grote en grensoverschrijdende risico's voor de drie veiligheidsregio's vormen. Vandaar de twee uitgangspunten voor het onderzoek: efficiëntie en effectiviteit.

BRANDWEER

Het onderzoek naar schaalvergroting is ook richtinggevend voor het onderzoek naar mogelijke regionalisering van de brandweer in Zaanstreek-Waterland. Voor de toekomstige organisatie van de brandweer in Zaanstreek-Waterland zal dus vooral

Burgemeester Geke Faber van de gemeente Zaanstad.

worden gekeken naar Amsterdam-Amstelland en Kennemerland. De resultaten van beide onderzoeken worden voor 31 december bekend gemaakt.

VIJF VRAGEN AAN BURGEMEESTER FABER

Burgemeester Geke Faber van de gemeente Zaanstad is voorzitter van het veiligheidsbestuur van Zaanstreek-Waterland. Zij licht de wens om samen te gaan en het onderzoek nader toe.

Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland bestaat sinds 1 januari 2008 – en nu wordt al gedacht aan schaalvergroting... Waar komt dat vandaan?

Burgemeester Faber: "Bij het convenant dat we vorig jaar met BZK sloten en de discussie over de regionalisering van de brandweer zagen we zelf ook wel in dat we ons moeten verbeteren. Daarop hebben we 'kwaliteitsfoto's' laten maken van de negen brandweerkorpsen en van de veiligheidsregio als geheel. Er ligt nu een verbeterplan met een meerjarenraming. In de relatief kleine regio die wij zijn moet zoveel worden geïnvesteerd dat wij ons afvragen of we dit wel aan de gemeenteraden kunnen vragen en of de gemeenteraden dit nog aan de eigen inwoners kunnen vragen."

Er wordt nog gesproken van een verkenning, maar uw veiligheidsbestuur heeft toch al gekozen voor schaalvergroting?

"Ja, dat klopt. Onze keuze is er een voor samengaan. We hebben eerst verkennende gesprekken gevoerd en stellen nu aan de veiligheidsregio's Kennemerland

en Amsterdam-Amstelland voor om een gezamenlijk onderzoek te doen. Daarbij is de vraag niet meer of we gaan fuseren maar langs welke weg we dat het beste kunnen bereiken."

Wat vinden zij ervan?

"Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland maakt er geen geheim van dat haar eerste voorkeur een complete veiligheidsregio is, dus inclusief vergroting van de politieregio. In dat licht gezien is wat er nu gebeurt een eerste stap. Kennemerland zegt geen 'nee' maar loopt in deze fase nog niet over van enthousiasme. Dat komt omdat deze regio net een reorganisatie achter de rug heeft."

Hoe verhoudt de door uw bestuur voorgestane constructie zich ten opzichte van de politieregio's?

"Als het samengaan doorgaat heb je straks drie politieregio's in één veiligheidsregio. Dat kan natuurlijk niet onbesproken blijven. Maar als je dat allemaal in één klap ter discussie gaat stellen gebeurt er niks. Je moet daar beginnen waar de nood het grootst is. Dat is bij het functioneren van de veiligheidsregio, want op politieggebied gaat het hier heel behoorlijk."

Wat hoopt en verwacht u dat het onderzoek straks oplevert?

"Dat je behalve operationeel zeker ook bestuurlijk beter risico's kunt managen als je regio's samenvoegt. En ik verwacht ook dat we de nieuwe regio dusdanig effectief en efficiënt kunnen inrichten dat het, per inwoner gerekend, goedkoper kan worden." //

Korpsbeheerder Annemarie Jorritsma (Flevoland):

“Samenwerking met buurregio's is cruciaal”

Annemarie Jorritsma, korpsbeheerder en bestuursvoorzitter van de Veiligheidsregio Flevoland, typeert haar regio als een relatief veilig gebied, al zijn er wel de nodige watergebonden veiligheidsrisico's. De hele regio ligt enkele meters beneden NAP en op het IJsselmeer, Markermeer en de randmeren is sprake van grootschalige beroeps- en recreatievaart. Voor een adequate incidentbestrijding op het water werkt Flevoland nauw samen met buurregio's binnen het verband 'Samenwerkingsregeling Incidentbestrijding op het IJsselmeer' (SAMIJ). Maar ook voor landgebonden calamiteiten is Flevoland met het oog op de schaarse eigen capaciteit aangewezen op interregionale samenwerking.

Jorritsma: “Op politiegebied gaat die samenwerking al heel ver. Zo werken de Bureaus Conflict- en crisisbeheersing van de regio's Flevoland, Gooi- en vechtstreek en Utrecht nauw samen en bemensen de

drie regio's gezamenlijk de Staven Grootschalig en Bijzonder Optreden. Verder hebben de drie regio's gezamenlijk een bovenregionaal rechteam. Die samenwerking vindt zijn oorsprong in het feit

dat Flevoland en Gooi en vechtstreek beide kleine regio's zijn met een beperkte staf en specialistische capaciteit.”

Ook op GHOR-gebied is sprake van intensieve interregionale samenwerking met Gooi en Vechtstreek en Jorritsma zegt te verwachten dat uiteindelijk ook de brandweer zal volgen. “We zijn nu bezig om de nieuwe regionale brandweerorganisatie in te voeren. Die nieuwe organisatie moet nog uitkristalliseren. Als we dat hebben afgerond, zullen we als bestuur bekijken of ook de kwaliteit van de brandweertaken verder kan verbeteren door interregionale samenwerking. Er ligt verder een concreet plan om in 2012 een gemeenschappelijke multidisciplinaire meldkamer voor Flevoland en Gooi en Vechtstreek te realiseren, op de grens van beide regio's nabij de Stichtse Brug. Ik sluit niet uit dat vanwege het schaalvraagstuk op langere termijn ook een bestuurlijke fusie tussen beide veiligheidsregio's tot stand komt. Daarover zal de minister te zijner tijd een besluit nemen. Als korpsbeheerder en voorzitter van het veiligheidsbestuur zie ik voordelen in zo'n schaalvergroting. We hebben immers de plicht naar de samenleving om de kwaliteit en continuïteit van de veiligheidszorg te waarborgen tegen acceptabele kosten. Als samenvoeging van regio's daarvoor de beste optie blijkt, ben ik daar voorstander van.”

Voorlopig werkt Flevoland nog hard aan de vormgeving van de eigen organisatie van de veiligheidsregio, in het bijzonder de geregionaliseerde brandweer.

Kenmerkend voor Almere: moderne skyline in vlak land beneden NAP.

Jorritsma constateert dat het bestuurlijk besluitvormingsproces rond de regionalisering zonder al te grote hobbels is verlopen. “Een groot voordeel is dat we in Flevoland een compact bestuur hebben met maar zes burgemeesters. Dat praat makkelijker dan een bestuur met 20 leden. Maar ook al telt Flevoland maar zes gemeenten, er zijn wel flinke cultuurverschillen tussen de ‘oude gemeenten’ Urk en Noordoostpolder en het nieuwere gebied van Lelystad, Dronten, Zeewolde en Almere. Daarom hadden we wel de nodige tijd nodig om alle betrokkenen op lokaal niveau te overtuigen van de noodzaak en meerwaarde van regionalisering. Opmerkelijk daarbij was dat op Urk op een gegeven moment de brandweer al heel enthousiast was over regionalisering, terwijl de gemeenteraad nog twijfels had. Inmiddels is de onterechte vrees dat regionalisering ten koste zou gaan van de binding met de lokale gemeenschap zowel bij de brandweer als bij de colleges en de raden volledig van tafel en ziet iedereen de positieve kanten van regionalisering.”

VEILIGHEIDSREGIO IN OPBOUW

Gerrit Spruit, commandant regionale brandweer Flevoland

Veiligheidsregio Flevoland kiest voor ‘platte’ organisatie

Een veiligheidsregio met een directie zonder eenhoofdige leiding en met regionale brandweertaken die worden uitgevoerd op kazernes van de voormalige gemeentelijke korpsen, kan dat? Ja, dat kan. Het is het organisatie-model van de Veiligheidsregio Flevoland. Een ‘kleine’ regio, niet qua oppervlakte, maar wel qua veiligheidsorganisatie. Een kleine ‘platte’ organisatie heeft voordelen, omdat korte lijnen leiden tot gemakkelijke samenwerking en pragmatische oplossingen. Maar een compacte organisatie staat ook voor bijzondere uitdagingen. Zo moet Flevoland zich nadrukkelijk op samenwerking met de buurregio's richten om het vereiste kwaliteitsniveau voor crisisbeheersing te kunnen realiseren.

“Een belangrijk geografisch kenmerk van Flevoland is dat we hier te maken hebben met grote afstanden en dus lange rijafstanden tussen de woonkernen”, vertelt Gerrit Spruit, commandant regionale brandweer en dit jaar tevens voorzitter van de veiligheidsdirectie Flevoland. “Die grote afstanden bemoeilijken het vormen van één centrale ondersteuningsorganisatie ten behoeve van de gemeenten. Daarom heeft ons bestuur het advies overgenomen om de regionale brandweertaken al tijdens het proces van regionalisering te beleggen bij de brandweerposten in de vier grootste Flevolandse gemeenten. De integratie van regionale brandweertaken en dagelijkse lokale brandweertaken heeft bovendien als voordeel dat de regionale brandweer niet los komt te staan van de uitrukdienst.”

Spruit hecht sterk aan het lokaal-regionale integratiemodel. Het bevordert in zijn ogen het draagvlak voor regionalisering, zowel bij het brandweerpersoneel als bij bestuurders. “Ons uitgangspunt in de ontwerpfasen van de organisatie van de veiligheidsregio is steeds geweest dat we geen gevoelsmatige ‘wij-zijkloof’ willen. Alle medewerkers, ook de 600 brandweertakkers van de lokale korpsen, moeten het gevoel hebben dat de veiligheidsregio iets gemeenschappelijks van hen is, in plaats van een bureaucratisch kantoor op afstand dat alles voor hen bepaalt.”

Draagvlak en commitment waren ook de argumenten om de ambtelijke top van de veiligheidsregio zo ‘plat’ mogelijk te organiseren. Spruit: “In plaats van een directie onder eenhoofdige leiding kennen wij een roulerend voorzitterschap. Het ene jaar is de regionaal commandant brandweer voorzitter, het jaar daarop de directeur GHOR en vervolgens de korpschef van politie. Die constructie heeft het voordeel dat er niet één dominante partij is. De kolommen zijn gelijkwaardig en doen het samen. Natuurlijk maken we onderling wel prestatieafspraken over te realiseren producten. En alle diensten plaatsens medewerkers in een klein gezamenlijk veiligheidsbureau, waar projectmatig wordt samengewerkt. Daar krijgen activiteiten als multidisciplinair oefenen, evenementenbeleid en planvorming gestalte. Deze schaal en werkwijze voldoet uitstekend in onze regio.”

Natuurlijk zijn er nog zaken voor verbetering vatbaar. Zo constateert Spruit dat er nog grote verschillen bestaan tussen de brandweerkorpsen. Qua cultuur, maar bijvoorbeeld ook op het terrein van procedures, rechtspositie en organisatievorm. Verschillen die historisch gegroeid zijn, parallel aan de gefaseerde inpoldering van Flevoland gedurende de twintigste eeuw. Die verschillen wil Spruit met de regionalisatie wel zoveel mogelijk gelijk trekken. Verder is een aandachtspunt dat er op een kleine organisatie heel veel af komt en dat daarom voortdurend prioriteiten moeten worden gesteld.

“We zijn continu bezig met het vraagstuk van kwaliteit en continuïteit”, vervolgt Spruit. “We zoeken voor alles de juiste schaalgrootte en decentralisatie van regionale brandweertaken is voor ons gebied een pragmatische oplossing. Tegelijk onderkennen we dat onze personele capaciteit voor specialistische taken en voor preparatie beperkt is. Om toch aan de kwaliteitsvereisten te voldoen, kijken we over de regiogrenzen heen. Voor opschaling van brandweer, politie en ambulancezorg zijn we eerder afhankelijk van bijstand uit buurregio's dan regio's die zelf een robuuste operationele organisatie hebben. Ook in de koude fase willen we intensiever samenwerken met de bureaus.”

PERSONALIA

Co Hoogendoorn, algemeen directeur vtsPN, is per 1 juli jl. aangesteld als interim korpschef in Zeeland.

Burgemeester **Ronald Bandell** van Dordrecht, lid Veiligheidsraad, vertrekt per 1 februari 2010. Bandell is ook voorzitter van het Nederlands Genootschap van Burgemeesters.

Korpschef Kennemerland **Bob Visser** wordt vanaf 1 september 2009 Hoofd van de School voor Politieleiderschap bij de Politieacademie.

Jacques Wallage is per 1 juli jl. afgetreden als burgemeester van Groningen. Hij wordt voorzitter Raad voor het Openbaar Bestuur.

Peter Rehwinkel, nu nog burgemeester van Naarden en lid van de Eerste Kamer, is voorgedragen als nieuwe burgemeester.

Fons van Oosten, commandant van de regio Hollands-Midden, heeft na een lange carrière (18 jaar) afscheid genomen van de brandweer.

Martin Sitalsing wordt de nieuwe korpschef van politie Twente. Sitalsing, nu nog plaatsvervangend korpschef in Friesland, start per 1 oktober 2009 in Twente.

Bestuursveranderingen NVBR

Binnen het bestuur van de NVBR vindt met ingang van 1 oktober 2009 (NVBR-congres) een verandering plaats. **Paul Verlaan** gaat het bestuur verlaten, na twee termijnen. **Jac Rooijmans**, commandant van de regio Zuidoost Brabant en reeds bestuurslid van de NVBR, zal als opvolger van Verlaan worden voorgedragen als vice-voorzitter. Het bestuur zal met de terugtrekking van Verlaan per oktober bestaan uit zes in plaats van zeven leden.

“Krachtige as in witte kolom”

Zorg en ramp: Witte kolom versterkt samenwerking

Binnen de zorgsector worden belangrijke stappen gezet om de relaties tussen alle ketenpartners te versterken. Sinds vorig jaar stelt het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) structureel 10 miljoen euro stimuleringsgelden beschikbaar voor het verbeteren van de voorbereiding op rampen en crises door de zorgsector. Welgeteld zes zorgkoepels, de Landelijke Vereniging voor Traumacentra en GHOR Nederland spraken in een convenant met VWS af hoe het geld wordt gebruikt en verdeeld.

Pieter Janssen is aangetrokken als projectleider. Hij brengt regio's met elkaar in gesprek, helpt bij het ontwikkelen van best practices en zorgt zo voor “een stuk kruisbestuiving”. Wettelijk zijn zorginstellingen zelf verantwoordelijk om ook in grootschalige situaties verantwoorde zorg te blijven leveren. De convenantgelden zijn bedoeld om dat extra te stimuleren, vertelt Janssen: “Als een raad van bestuur van een zorginstelling zich niet wil voorbereiden op een ramp, ontstaat vrijwel zeker een bottleneck. Een team van medisch specialisten kan perfect samenwerken in de dagelijkse structuur, ook in termen van stressbestendigheid. Maar als je ineens een heel grote toestroom van zwaargewonden krijgt, heb je nog andere competenties nodig. Want honderd keer een paar gewonden – wat in ziekenhuizen dagelijkse praktijk is – is iets anders dan in één keer een paar honderd gewonden. Het gaat er wel om dat je ook dan verantwoorde zorg blijft leveren.”

GENEESKUNDIGE HULPVERLENING BIJ ONGEVALLEN EN RAMPEN

Tijdens rampen en crises coördineert de GHOR de geneeskundige hulpverlening, die wordt uitgevoerd door reguliere zorgverleners en zorginstellingen, zoals ambulances, ziekenhuizen, huisartsen en GGD'en. Een groot deel van deze instellingen zijn publiek-private organisaties die niet onder de verantwoordelijkheid van het lokale bestuur vallen. De burgemeester kan tijdens een crisis via de GHOR zijn verantwoordelijkheid voor de witte kolom waarmaken. Elf ziekenhuizen met de erkenning traumazorg zijn verantwoordelijk voor afstemming van het werk van de acute zorgverleners in hun regio. In Regionale Overleggen Acute Zorg overleggen zij onder andere over de acute zorg bij rampen en ongevallen.

Nu de regio's elkaar opzoeken en de “werelden” bij elkaar komen ziet Janssen in de onderlinge samenwerking een krachtige as ontstaan. Met name in en vanuit het Regionale Overleg Acute Zorg (ROAZ) dat de elf ziekenhuizen met de erkenning traumacentrum organiseren, en waar opleiden, trainen en oefenen (OTO) tegenwoordig hoog op de agenda staan. Elke ROAZ-regio is actief aan de slag gegaan met het opstellen van een risico-analyse, meerjaren OTO-beleidsplan en jaarplan. “Het vliegwieltje is op gang gebracht”, zegt Janssen. Volgens hem is het nu zaak het ambitieniveau goed vast te stellen en de processen in het veld ook bestuurlijk maximaal te ondersteunen.

NETWERK

Secretaris Renate Verheul van de Landelijke Vereniging voor Traumacentra gaat graag nog iets verder in op het OTO-traject dat door de ondertekening van het convenant onderdeel is geworden van het ROAZ. De gedachte achter het convenant sluit heel goed aan op het regionale netwerk van aanbieders van acute zorg. Verheul: “Het ROAZ kijkt hoe de ketens in de regio samenwerken en wat het zorgaanbod is, waar in de acute zorg nog witte vlekken zitten, hoe we die oplossen en hoe we ons beter kunnen voorbereiden op rampen en grootschalige incidenten.” Ziekenhuizen met erkenning als traumacentra hebben een coördinatiefunctie voor het traject. Dat is, gegeven het netwerk dat al bestond, vooral een pragmatische keuze zegt Verheul: “We zien dat de GHOR heel veel expertise in huis heeft in de voorbereiding op rampen en crises. Daarom vinden we het belangrijk om goed met elkaar op te trekken en daarin ook andere partners als andere ziekenhuizen, de ambulancezorg en de huisartsen mee te nemen. Want als het er op aankomt zul je het ook samen moeten doen.”

Verheul is blij dat de huisartsenkoepels en GGD'en vorig jaar in het kader van hetzelfde convenant eenmalig extra geld hebben gekregen om hun rol en taak nog wat scherper in beeld te krijgen: “Dit biedt een extra stimulans tot het voorbereiden van deze beroepsgroepen voor rampen en crises.” Daarnaast vindt Verheul het ook erg belangrijk dat de kennis die bij de regio's zit echt voor elkaar beschikbaar komt: “Het maandelijkse platform van OTO-coördinatoren is daarvoor een eerste stap.” Maar het belangrijkste is dat de kennis ook in praktijk wordt gebracht. Rampen brengen altijd onverwachte situaties met zich mee. Verheul geeft aan dat het daarom vooral van belang is “dat mensen uit verschillende disciplines elkaar in zo'n situatie makkelijk weten te vinden en weten met wie ze samenwerken. Dan is het goed om te zien dat mensen zich tijdens een ramp keihard inzetten en zorgen dat alles zo goed mogelijk verloopt.”

NATUURLIJKE VERBINDING

Een andere cruciale speler in het hele overleg is zonder meer de GHOR. Martin Smeekes is directeur GHOR in de veiligheidsregio Noord-Holland Noord en binnen het bestuur van GHOR Nederland verantwoordelijk voor de portefeuille opleiden, trainen en oefenen. Smeekes vindt dat er “een heel natuurlijke verbinding” totstandgekomen is tussen de traumacentra en de GHOR-regio's. Die samenwerking was er natuurlijk al, maar de stimuleringsgelden van VWS helpen de diverse partners wel verder in het “weten” wat ze onder opgeschaalde omstandigheden moeten doen.

WAT IS DE ROL VAN DE GHOR?

Smeekes: “Wij zijn de organisatie die vanuit publieke kant ervoor moet zorgen dat de witte kolom onder opgeschaalde omstandigheden zijn verantwoordelijkheid waarmaakt. Feitelijk gaat het erom dat ten tijde van rampen en crises door goede samenwerking patiëntenstromen dusdanig lopen dat slachtoffers de beste kansen hebben om het er goed vanaf te brengen. De burgemeester in zijn rol als opperbevelhebber moet kunnen zeggen dat zijn regio en witte kolom daarop is voorbereid.”

MET DAT OOGMERK WORDT DE WITTE KOLOM NU VERDER OP ORDE GEBRACHT...

“Ja, dat kun je zeker zeggen. Als je ziet hoe de contacten tussen GHOR-regio's en de traumacentra geïntensiveerd zijn, dan is zonder meer sprake van een belangrijke ontwikkeling. Alle partijen, dus ook de hele grote, realiseren zich dat zij niet het centrum van de wereld zijn maar een schakel in een keten. Dat besef is nu breed doorgedrongen.” De kolommen naast elkaar bekeken ziet Smeekes wel een paar bijzondere karakteristieken voor de witte kolom. Die hebben te maken met de duur en de omvang van de gebeurtenissen. Zo hebben alle kolommen te maken met dreigingen uit de ‘flits-categorie’ maar vraagt een twaalf weken durende griepdemonie vooral binnen de witte kolom toch om een ander type voorbereiding en organisatie. Dat zien we ook nu al in de voorbereiding op een eventuele griepdemonie in Nederland. Bovendien gaat het daarbij, aldus Smeekes, niet om een regionaal maar bovenregionaal perspectief. //

Start bestuurscommissie Informatievoorziening

Burgemeesters die een eerste reactie geven op het conceptplan van het project Netcentrisch werken, een discussie voeren over wat nodig is om een besluit te kunnen nemen voor vernieuwing van het gemeenschappelijk meldkamersysteem en zich uitspreken over de informatievoorziening bij de brandweer. Op maandag 22 juni jl. was de eerste vergadering van de bestuurscommissie Informatievoorziening van het Veiligheidsberaad in Nieuwegein een feit. Dertien Veiligheidsregio's waren vertegenwoordigd door hun bestuurlijk portefeuillehouder Informatievoorziening.

RAAD MIV

Het Veiligheidsberaad stelde de bestuurscommissie Informatievoorziening in april in, die formeel op 1 mei van start ging. Op dezelfde datum beëindigde de Raad voor de Multidisciplinaire Informatievoorziening Veiligheid (Raad MIV) zijn werkzaamheden. De taken van de Raad MIV zijn nu overgegaan naar het Veiligheidsberaad. De bestuurscommissie adviseert het Veiligheidsberaad op het terrein van de informatievoorziening. De besluitvorming ligt uitdrukkelijk bij het Veiligheidsberaad zelf. De bestuurscommissie bestaat uit bestuurlijk portefeuillehouders informatievoorziening van de veiligheidsregio's en staat onder leiding van de portefeuillehouder Informatievoorziening van het Veiligheidsberaad, Henri Lenferink. Vertegenwoordigers uit de managementraden maken

Henri Lenferink, portefeuillehouder Informatievoorziening van het Veiligheidsberaad.

deel uit van de bestuurscommissie als adviseur. Dit geldt ook voor vertegenwoordigers van partijen die geen onderdeel uitmaken van de veiligheidsregio's maar wel van belang zijn dan wel een belang hebben, zoals Defensie en Ambulancezorg.

PRIORITEITEN

Het Veiligheidsberaad heeft op basis van het meerjarenplan van de Raad MIV een aantal prioriteiten vastgesteld. Het betreft: de invoering van netcentrisch werken, de versterking functioneren meldkamers, onderhoud en vernieuwing C2000 en de aansluiting basisregistraties.

De aandacht beperkt zich voorlopig tot deze onderwerpen. In de loop van het najaar wordt het begin gemaakt met het formuleren van een strategische agenda voor de wat langere termijn. //

Nieuwe omschrijving voor GHOR

De afkorting GHOR krijgt een nieuwe invulling. Tijdens de plenaire behandeling van het wetsvoorstel Veiligheidsregio's in april merkte SGP-kamerlid Kees van der Staaij op dat in de wettekst op geen enkele plaats wordt toegelicht waar de aanduiding GHOR voor staat.

De term GHOR, die tot dusver stond voor geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, wordt: ‘geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio, belast met de coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening en met de advisering van andere overheden en organisaties op dat gebied’.

Minister Ter Horst kiest er dus voor om de aanduiding GHOR in de wettekst te handhaven. Dat doet zij omdat deze aanduiding in de wereld van de hulpverlening een vertrouwd en gekend begrip is, het een goed hanteerbare aanduiding is én de letters corresponderen met (het begin van) de nieuwe begripsomschrijving. Geneeskundige HulpverleningsOrganisatie in de Regio, vat Ter Horst in de Aanpassingswet veiligheidsregio's met de nodige hoofdletters samen. //

“Crisiscommunicatie is het meest kwetsbare proces”

Expertmeeting Gemeentelijke processen: Lessons learned van crises

Bestuurlijke en operationele lessen van recente crisissituaties vormden de rode draad tijdens de tweede expertmeeting voor de veiligheidsregio's op 17 juni. Deze keer werden de gemeentelijke crisisbeheersingsprocessen belicht. De centrale boodschap op de bijeenkomst luidde: onderschat het belang van gedegen preparatie niet, maar probeer als individuele gemeente ook niet het wiel opnieuw uit te vinden. Leer van elkaars ervaringen en best practices en bundel inspanningen voor preparatie waar mogelijk op bovengemeentelijk of zelfs bovenregionaal niveau.

De vliegtuigcrash in de Haarlemmermeer in februari, de stroomstoring in de Tieler- en Bommelerwaard in december 2007 en, heel recent, een grote misbruikaffaire in Den Bosch; drie totaal verschillende gebeurtenissen qua aard en impact, die duidelijk maken met welke variëteit aan crisissituaties een gemeente te maken kan krijgen. Drie gemeentesecretarissen deelden hun opgedane ervaringen met de deelnemers

Uitgangspunten voor de preparatie zijn in haar ogen proportionaliteit, maatwerk en taakverdeling. De te leveren preparatieve inspanning moet in verhouding staan tot de kans dat een gemeente een bepaald proces ook ooit daadwerkelijk moet uitvoeren. “Als je bijvoorbeeld weet dat het proces uitvaartverzorging maar hoogst zelden in de praktijk voorkomt, is het niet zinvol dat 400 gemeenten daar individueel gede-

per jaar zijn we aan de beurt”, zei gemeentesecretaris Piet Buijtsels. Op 25 februari was het de crash van het Turkish Airlinestoestel in een weiland. Een ‘compacte ramp’ waarbij operationeel nu veel goed ging. Maar ook een gebeurtenis met een paar bijzondere kenmerken. Zoals het internationale karakter van de crash en de grote druk die door de Turkse en Amerikaanse ambassade op de gemeente werd uitgeoefend om informatie over slachtoffers. “Het kostte ons veel moeite om een bruikbare passagierslijst te krijgen als basis voor de slachtofferinformatie”, aldus Buijtsels. “Op een gegeven moment circuleerden er drie verschillende passagierslijsten en het was lange tijd onduidelijk welke de juiste was.”

Volgens Buijtsels verliep de operationele samenwerking tussen de hulpdiensten soepel en heeft de gemeente in het communicatieproces veel voordeel gehad van de positieve berichtgeving over de hulpverlening in de media. Maar verbeterpunten en aandachtspunten zijn er nog wel. Zo signaleert Buijtsels dat er vertraging zat in de informatie-uitwisseling tussen de verschillende betrokken crisisteams. Een complicatie in het opvangcentrum in Hoofddorp was dat het registratieproces daar moest worden afgebroken, omdat veel mensen, die aanvankelijk per bus daarheen waren gebracht, alsnog naar het ziekenhuis moesten worden vervoerd. Buijtsels vraagt zich af of er een bruikbaar landelijk slachtoffervolgsysteem beschikbaar is, waarmee de registratie van slachtoffers al op het rampterrein kan beginnen. Ook signaleert hij dat het slachtofferregistratieproces (CRIB) voor een gemeente lastig is als mensen betrokken zijn die niet in de Gemeentelijke Basisadministratie voorkomen. Dat was bij de passagiers van de Turkish Airlinesvlucht het geval.

BESTUURLIJK DILEMMA

De stroomstoring in de Tieler- en Bommelerwaard in december 2007 was de casus van de bestuurlijke lessen tijdens de expertmeeting. Jeroen Smarius, tegenwoordig gemeentesecretaris in Uden, was destijds gemeentesecretaris in Tiel en ten tijde van de stroomstoring coördinerend gemeentesecretaris voor de regio Gelderland-Zuid. De belangrijkste les die hij trekt uit de stroomstoring is dat de afstand tussen het regionaal beleidsteam in Nijmegen en de getroffen gemeenten in het westen van de regio als te groot is ervaren en dat een andere regionale coördinatiestructuur voor dit type bovenlokale crises in zijn ogen gewenst is. “Aan de eerste vergadering van het regionaal beleidsteam namen geen lokale burgemeesters van getroffen gemeenten deel. Die hadden wel andere zaken aan hun hoofd.

Hun dilemma was: moesten zij naar het regionaal beleidsteam in Nijmegen, vijftig kilometer verderop, of moesten ze in de eigen gemeente blijven als burgervader en boegbeeld voor hun lokale gemeenschap? De meeste burgemeesters kozen logischerwijs voor dat laatste. Hun loyaliteit lag bij hun eigen burgers.”

DE VIER B'S

De ervaringen tijdens de stroomstoring in Gelderland-Zuid sloten goed aan op het verhaal van Adriaan Buitink, hoofd van het Bureau Gemeentelijke Crisisbeheersing van de Veiligheidsregio Utrecht. Hij ging in op de rol van gemeentesecretarissen en burgemeesters ten tijde van een crisis. Volgens het eindrapport van de Taskforce Gemeentelijke processen heeft de burgemeester vier verschillende rollen te vervullen, die worden aangeduid met ‘de vier B's’: de burgemeester als Bestuurder, Burgervader, Boegbeeld en Beslissers. Maar welke rol is het belangrijkste? Buitink citeerde het rapport waarin is vastgesteld dat burgemeesters tijdens een crisis vooral als boegbeeld voor hun getroffen samenleving zouden moeten fungeren, maar dat zij aan die rol vaak niet toekomen, omdat zij teveel worden opgeslokt door hun beslissersrol. De rol van de burgemeester zou meer moeten verschuiven van ‘opperbevelhebber’ naar boegbeeld, wat wel inhoudt dat hij in het beleidsteam goed wordt ondersteund. ‘Ontzorgd’, was de term die Buitink gebruikte, door professionals die hem taken uit handen nemen. De door Buitink geuite stelling dat een beleidsteam niet per definitie door de burgemeester hoeft te worden voorgezeten, maar dat die rol evengoed door een technisch voorzitter kan worden ingevuld, vond veel bijval.

Ook de rol van de gemeentesecretaris kwam aan bod; volgens Buitink een ondergewaardeerde bestuursfunctie in relatie tot crisisbeheersing. “De gemeentesecretaris is in feite verantwoordelijk voor het functioneren van de gemeentelijke processen, dus is hij dat ook in crisistijd. Maar hij heeft ook een ondersteunende functie richting burgemeester. De gemeentesecretaris moet in zo'n situatie dicht bij zijn dagelijkse functie blijven. Dat wil zeggen: acteren als adviseur en vertrouweling van de burgemeester. En hoe kan een burgemeester zich goed voorbereiden op zijn rol als boegbeeld ten tijde van een crisissituatie? In feite is daar niet zo'n grote extra inspanning voor nodig, want vanwege de aard van het burgemeesterschap zijn de meeste crisiscompetenties ook reguliere bestuurscompetenties.”

“Gemiddeld een keer per jaar zijn we aan de beurt”, Piet Buijtsels, gemeentesecretaris Haarlemmermeer, tijdens zijn presentatie over 'best practices' tijdens de expertmeeting op 17 juni jl.

aan de expertmeeting. Met als belangrijkste gemeenschappelijke conclusie dat een gedegen voorbereiding van de kritische processen zich zonder meer terugverdiend in een grotere slagvaardigheid en effectiviteit.

KWETSBAAR PROCES

Actueler kan het bijna niet. Irma Woestenberg, gemeentesecretaris van Den Bosch kwam regelrecht uit een al drie dagen lopende crisissituatie in haar gemeente naar de expertmeeting in Arnhem. De zaak waarbij een badmeester wordt verdacht van misbruik van 94 kinderen, bleek voor de gemeente Den Bosch en de veiligheidsregio Brabant-Noord reden om op te schalen naar coördinatieniveau GRIP 4. Er waren immers kinderen uit meerdere gemeenten bij de zaak betrokken en door deze bestuurlijke opschaling kon strakke bovengemeentelijke regie op het communicatieproces worden gevoerd.

“Van alle crisisbeheersingsprocessen die op het bordje van de gemeenten liggen is communicatie het meest kwetsbaar”, stelt Irma Woestenberg. “Als je de crisiscommunicatie niet vanaf het prille begin van een incident goed regelt, heb je daar in het hele verdere proces last van. Vooral in deze tijd van nieuwe snelle media is het essentieel dat je het als gemeente goed voor elkaar hebt, want de overheid is niet de enige speler die informatie verstrekt. In de zedenzaak die in het weekend van 13 juni aan het licht kwam, hebben we echt alles op alles gezet om ervoor te zorgen dat de ouders van de betrokken kinderen waren geïnformeerd vóórdat de media zich massaal op de affaire zouden storten. Gelukkig zijn we daarin geslaagd.”

Woestenberg onderscheidt acute processen en termijnprocessen, die elk hun eigen aanpak vragen en andere eisen stellen aan de voorbereiding.

tailleerde plannen voor gaan maken. Zo'n proces kan veel beter landelijk worden georganiseerd. Mijn advies is om bij de uitwerking van gemeentelijke processen de taken regionaal te verdelen, zodat niet iedere gemeente zelf enorm veel tijd en menskracht in ieder proces hoeft te steken.”

LESSEN VAN EEN VLIETRAMP

Ook de gemeente Haarlemmermeer heeft zijn eigen ervaringen met crisissituaties. “Gemiddeld één keer

Inspectie: Bestrijding vliegtuigcrash verdient voldoende

De inzet van de gemeente Haarlemmermeer en de gemeenschappelijke hulpdiensten bij de bestrijding van de Turkish Airlines-crash op 25 februari 2009 is adequaat verlopen. Dat concluderen de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid en de Inspectie voor de Gezondheidszorg in een onderzoek naar de crash.

Het onderzoek, bedoeld om verbeterpunten in kaart te brengen, werd uitgevoerd op verzoek van de veiligheidsregio Kennemerland en de gemeente Haarlemmermeer. De Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (OOV), onderdeel van BZK, voerde het onderzoek uit in de maanden april en mei, in samenwerking met de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ). De IOOV schrijft in zijn rapport dat de bestrijding van de crash ‘een voldoende

verdient’. Hierbij zijn ook de ervaringen en opvattingen van slachtoffers meegewogen. De inspectie concludeert dat de regio voldoende was voorbereid op een dergelijke ramp en dat de afhandeling goed is verlopen. Uitzondering is het informatiemanagement. Hierbij deden zich problemen voor doordat de voorzieningen op sommige plaatsen gebrekkig waren en de techniek het op verschillende momenten liet afweten. Zo bleek ook het gebruik van het communicatiesysteem C2000 niet zonder problemen. En verliep de (gewonden)registratie niet goed. Zie voor meer informatie: www.ioov.nl.

Het college van Burgemeester en Wethouders van Haarlemmermeer en het bestuur van de Veiligheidsregio Kennemerland zijn positief over de aanbevelingen in het onderzoeksrapport van de inspectie. Zie voor een uitgebreide reactie: www.hdk.nl

Uitgangspuntennotitie risicobeheersing: balans tussen economie en veiligheid

De Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg en Rampenbestrijding (NVBR) wil de komende jaren actief invloed uitoefenen op het risicobeheersingbeleid. Vertrekpunt vormt de Uitgangspuntennotitie die de branchevereniging eind vorig jaar heeft gepresenteerd. De NVBR zoekt nadrukkelijk de samenwerking met de andere hulpverleningskoepels voor de verdere uitwerking van het programma.

Meer energie investeren aan de voorkant van de veiligheidsketen leidt tot risicoreductie en een geringere kans op incidenten en rampen. Die gedachte vormde de drijfveer achter het document van de Programmaraad Risicobeheersing van de NVBR. De vereniging wil een sterkere rol spelen in het voorkomen en beperken van risicovolle situaties en heeft vier speerpunten gedefinieerd die de komende jaren verder worden uitgewerkt.

“Ten eerste wil de NVBR deelnemende partij zijn bij de voorbereiding van wet- en regelgeving op het gebied van risicobeheersing”, vertelt Elie van Strien, voorzitter van de programmaraad. “Daarbij beschouwen we risico’s in de breedste zin van het woord. Risicobeheersing is veel méér dan de klassieke brandpreventie. In dat domein zijn we wel goed, maar

voor een integrale benadering van veiligheidsvraagstukken is het van belang dat we ook een oordeel hebben over zaken als verkeersveiligheid, transportveiligheid en industriële veiligheid. We willen bereiken dat we structureel aan tafel zitten met de beleidsmakers van betrokken ministeries, zoals VROM en Verkeer en Waterstaat, maar ook met andere relevante partijen. Ten tweede, aansluitend op meer samenhangende wet- en regelgeving, moeten we er ook voor zorgen dat er goed gehandhaafd wordt. Heel veel instanties houden zich bezig met handhaving. Wij pleiten voor een samenhangende systematiek van toezicht, controle en handhaving, waarbij overheidsdiensten nauw samenwerken.”

RISICOBEWUSTZIJN

Maar vóór wetgeving en handhaving zit volgens Van Strien een nog belangrijker stap: het bevorderen van het risicobewustzijn en de eigen verantwoordelijkheid van burgers en bedrijven. Hij vindt het belangrijk dat initiatieven en projecten op dit gebied worden gebundeld. Zo zijn er verspreid over het land meerdere projecten van start gegaan onder de noemer ‘Community Safety’, een uit Engeland overgewaaid aanpak voor brandveiligheid in woonwijken, waarbij ook de sociale problematiek wordt belicht en waarin verschillende (gemeentelijke) diensten en woningcorporaties samen optrekken. Van Strien: “Integrale veiligheid begint bij risicobewuste en verantwoordelijke burgers. Grotere brandveiligheid, om een voorbeeld te noemen, bereik je niet met technische en bouwkundige maatregelen alleen. Je kunt wel voorschrijven dat een deur in een woongebouw voor mensen die minder zelfredzaam zijn, twee uur brandwerend moet zijn, maar als iemand die deur vervolgens laat openstaan is het resultaat van die inspanning nul. Veiligheidsbesef moet een natuurlijke drijfveer worden bij mensen.”

Het vierde speerpunt in de Uitgangspuntennotitie is het realiseren van een collectief gevoel van maatschappelijke relevantie van risicobeheersing. Van Strien stuit in discussies over veiligheidsnormen bij bouwprojecten of in vergunningprocedures nog te vaak op kritiek van projectontwikkelaars en beheerders dat risicoreducerende maatregelen onnodig en te duur zijn. “Die houding willen we voor eens en voor altijd

Elie van Strien, voorzitter programmaraad: “De NVBR wil een deelnemende partij zijn bij de voorbereiding van wet- en regelgeving op het gebied van risicobeheersing.”

doorbreken, door te wijzen op het maatschappelijk belang. Dit vraagt ook een omslag in denken binnen de brandweerorganisatie zelf. We moeten wel op basis van goede argumenten de juiste afwegingen maken en kunnen ons niet alleen maar hard opstellen en ons verschuilen achter wettelijke regels. We moeten de relatie tussen veiligheid en andere belangen zorgvuldig bekijken en evenwichtige afwegingen maken tussen veiligheid en economische belangen. Met deze vier speerpunten van de programmaraad wil de NVBR de komende jaren het publieke en politieke debat gaan voeren. De volgende stap is dat we op basis van de uitgangspunten portefeuillehouders aanstellen om de thema’s inhoudelijk verder uit te werken. Daarna zoeken we afstemming met andere koepelorganisaties, om de raakvlakken met de andere kolommen helder te krijgen.”

Voor meer informatie: www.nvbr.nl

Aristoteles in stroomversnelling

Met het project Aristoteles kunnen bestuurders de prestaties van de regionale brandweer en de GHOR binnen de veiligheidsregio’s meten. Ook kunnen zij deze prestaties vergelijken met die van andere veiligheidsregio’s. Nu het voorwerk is gedaan en de simulatie er ligt is het project in een stroomversnelling terecht gekomen.

Thomas Faber, regionaal brandweercommandant in Groningen en portefeuillehouder Aristoteles binnen de NVBR, is er blij mee. Waarom? “In de eerste plaats omdat we als veiligheidsregio’s productbegrotingen moeten opzetten. Daarnaast wil ook het ministerie van BZK vaker weten hoe wij er als organisatie voorstaan. En tot slot geeft het ons allemaal de mogelijkheid om ook bij elkaar in de keuken te kunnen kijken.”

Het project richt zich nu nog vooral op de regionale brandweer en de GHOR. Maar Faber sluit niet uit dat Aristoteles zal uitgroeien tot een handzaam instrument voor bestuurders om de prestaties en het budget voor de veiligheidsregio(s) vast te stellen. Eén van de doelen van het project is namelijk te komen tot een uniform model voor prestatie-meting en -verantwoording.

Aristoteles wordt uitgevoerd door bureau Berenschot, in nauw overleg met een stuur- en projectgroep uit beide kolommen en het veld. Faber: “We zijn nu bezig de indicatoren vast te stellen die bij de verschillende producten horen. Deze indicatoren gaan we de komende weken voorleggen aan onze achterbannen in panels en rondetafels. We willen weten of de indicatoren kloppen en of je ermee kunt sturen.”

PROEFDRAAIEN

Als de indicatoren zijn vastgesteld gaan zeven veiligheidsregio’s proefdraaien om de bruikbaarheid en toepassing van de indicatorenset te beproeven. Faber is optimistisch over de uitkomst. Hij verwacht dat de regionale brandweer en de GHOR straks “heel goed weten hoe zij hun producten gaan benoemen en waar zij geobjectiveerd op uiteenlopende onderwerpen staan”. De rapportages die hier uitrollen zullen zeer bruikbaar zijn voor bestuurders en het ambtelijk management. Faber: “Zij krijgen op een overzichtelijke manier inzicht in hoe goed hun regionale brandweer en de GHOR presteren. En tegelijkertijd kunnen ze nagaan hoe de brandweer en de GHOR in de buurregio’s presteren. Want als het goed is zijn die op dezelfde manier met dezelfde dingen bezig. Dat geldt zowel voor de inhoud van het werk als de omgeving waarbinnen het werk wordt gedaan.”

Het project is genoemd naar de Griekse filosoof Aristoteles die een analytische, inductieve manier van denken hanteerde: het destilleren van een algemeen geldende waarheid uit het doen en laten van het individu en uit de waarneembare werkelijkheid. Dát is ook waar het project Aristoteles om draait: op basis van wat je waarneemt sturen op prestatie en kwaliteit van – in dit geval – de veiligheidsregio’s.

Landelijke uitrol in voorbereiding

Kabinet: Voorbereiding op overstromingen sterk verbeterd

Het kabinet is het eens met de conclusies van de Taskforce Management Overstromingen over de voorbereiding op overstromingen en andere rampen. Uit de recente eindrapportage van de Taskforce en de evaluatie van de grote oefening Waterproef bleek dat de afgelopen twee jaar flinke stappen vooruit zijn gezet in de crisisbeheersing.

Een van de belangrijkste daarvan is dat de samenwerking tussen verschillende diensten en instanties is verbeterd. Zowel binnen de ‘waterkolom’ van waterschappen en Rijkswaterstaat als tussen de waterkolom en de bestuurlijke kolom van gemeenten, veiligheidsregio’s en ministeries.

Daarnaast is ook duidelijk geworden waar nog verdere verbetering nodig is, aldus minister Guusje ter Horst van BZK en staatssecretaris Tineke Huizinga van Verkeer en Waterstaat. Zo zal het kabinet naast versterking van de regie bij nationale crises hoog inzetten op het vergroten van zelfredzaamheid: “Mensen moeten weten dat de overheid bij een ramp niet iedereen tegelijkertijd kan helpen. Veel mensen moeten zich tijdens de eerste uren of dagen van een ramp zelf zien te redden.”

NEW ORLEANS

Mede naar aanleiding van de rampzalige overstroming in New Orleans in 2005 stelde het kabinet de expliciete doelstelling om in Nederland te komen tot een goede organisatorische voorbereiding op overstromingen. Uit onderzoek was naar voren gekomen dat er belangrijke tekortkomingen op dat gebied waren, in het bijzonder bij de planvorming en regievoering.

Daarop werd een bestuurlijke Taskforce Management Overstromingen ingesteld met als opdracht om gedurende twee jaar een impuls te geven aan het niveau van voorbereiding (zie ook het vorige nummer van De Veiligheidsregio).

Het kabinet onderschrijft op hoofdlijnen de bevindingen van de Taskforce en de evaluatie van Waterproef, de meest omvangrijke rampenoefening die ooit in Nederland is gehouden. Nagenoeg alle veiligheidsregio’s beschikken nu over een basisplan voor overstromingen. Op landelijk niveau is er het Nationaal Crisisplan Hoogwater en Overstromingen. Het ministerie van BZK zal de komende twee

jaar samen met de regio’s ervoor zorgdragen dat deze plannen verder worden uitgewerkt en dat regionale en (inter)nationale plannen op elkaar aansluiten.

BREED PALET

Het kabinetsstandpunt beschrijft vooral welke bijdrage het Rijk zelf levert. ‘Duidelijk is dat ook de regionale partijen nog een breed palet aan uitdagingen kennen’, voegt het kabinet daar aan toe. De Taskforce gaf eerder dit jaar aan dat met name op het gebied van de planvorming nog veel valt te verbeteren. Bovendien wordt de bestuurlijke aandacht voor het management van overstromingen – mede door een laag risicobesef – als ‘kwetsbaar’ gekenschetst, aldus de Taskforce.

Terugblikkend op de afgelopen twee jaar zijn de bewindslieden desalniettemin blij met de vooruitgang die al is geboekt: “Veel duizenden professionals en bestuurders in het hele land hebben niet alleen een aanmerkelijk beter beeld van wat een overstroming in ons land zou betekenen, maar ook van wat hun dan – gezamenlijk – te doen staat. Bovendien zijn de samenwerkingsrelaties tussen de overheden in de crisisbeheersing in het algemeen beduidend verbeterd. Tenslotte is veel scherper geworden wat de uitdagingen zijn voor de komende tijd”, zo schrijven minister Ter Horst en staatssecretaris Huizinga begin juni aan de Tweede Kamer. //

Regio Utrecht onderzoekt beleving omgevingsrisico's

Veiligheidsregio Utrecht voert samen met de provincie en de gemeenten Veenendaal, Amersfoort en Woerden een publieksonderzoek risicobeleving uit. Doel van het onderzoek is te achterhalen hoe de bewoners over mogelijke risico's in hun omgeving denken en welke informatie ze daarover in de toekomst wensen. Het onderzoek maakt deel uit van een brede pilot met risicocommunicatie in Utrecht. Half juni ontvingen 1300 huishoudens in Veenendaal (pilotgemeente) een schriftelijke enquête. Zij zijn op basis van een steekproef geselecteerd. In de enquête staan allerlei vragen over het onderwerp omgevingsrisico's. Ook degene die geen enquête thuis hebben gehad, kunnen via de website van de gemeente de vragenlijst invullen. Na de zomer zullen de resultaten van het onderzoek bekend zijn. Voor informatie over de pilot: Audry.Burer@Veenendaal.nl.

Minister Ter Horst opent gemeenschappelijke meldkamer Kennemerland

Minister ter Horst van Binnenlandse Zaken & Koninkrijksrelaties opende 10 juni jl. het Meld-, Informatie- en Coördinatiecentrum Kennemerland (MICK) aan de Zijlweg in Haarlem. De minister sprak ook met medewerkers van de verschillende diensten die actief zijn geweest bij de Poldercrash. In het MICK zijn de meldkamers van politie, brandweer en ambulancedienst van de regio Kennemerland samengevoegd. In het nieuwe pand zijn verder het Veiligheidsbureau en het Regionaal Crisiscentrum (RCC) ondergebracht.

Centralist Erna Pera legt minister Guusje Ter Horst de verwerking van de meldingen uit. Directeur GGD/GHOR Ineke van der Zande luistert toe.

KIEZEN EN DELEN

Het jaarlijkse NVBR congres heeft dit jaar het thema Kiezen en Delen. Op 1 en 2 oktober a.s. wordt in NH Conference Center Koningshof in Veldhoven het zevende congres gehouden. Deelnemers op dit congres kunnen kiezen uit een groot aanbod van masterclasses en workshops. Het thema KIEZEN EN DELEN handelt over de verschillende vraagstukken waar de brandweer zich voor gesteld ziet, zoals strategisch perspectief, veiligheidsbewustzijn en lerend vermogen.

Voor meer informatie over het programma en/of aanmelden zie: www.nvbrjaarcongres.nl

Innovatieprijs 2009: in het midden Bas Gul van brandweer Amersfoort en de twee andere genomineerden: Johan den Hertog van Brandweer Leerdam (links van Bas) en Johan Koudijs van DGMR.

Innovatieprijs 2009 voor brandweer Amersfoort

Op het Nationaal Brandveiligheidscongres op 23 april jl. viel de brandweer van Amersfoort in de prijzen met hun succesvolle proef in risicovolle wijken. Naast voorlichting over het nemen van brandpreventieve maatregelen, maakt de Amersfoortse brandweer ook mensen bewust van de risico's in huis. Zodoende kunnen de inwoners zelf de risico's verminderen en zichzelf beter redden bij een brand. Amersfoort bewijst zich met het project doordat de burger centraal wordt gesteld, de brandweer zichtbaar aanwezig is en dat tegen relatief lage kosten de brandveiligheid in de wijken wordt verbeterd. De pilot sloot niet alleen goed aan bij het thema van het congres, maar ook bij andere initiatieven van de overheid waarbij het nemen van eigen verantwoordelijkheid door burgers voor de brandveiligheid in hun woningen wordt gestimuleerd.

Samenwerken aan een veilige drinkwatervoorziening

De Veiligheidsregio en regiopolitie Zuid-Holland Zuid ondertekenden samen met drinkwaterbedrijven Evides en Oasen een samenwerkingsconvenant. In dit convenant regelen deze organisaties hun partnerschap in crisisbeheersing. Goede samenwerking en duidelijke afspraken zijn van belang, omdat de drinkwaterbedrijven tot de vitale sectoren in de maatschappij behoren.

GOED VOORBEREID

Het convenant heeft als doel de samenwerking tussen de verschillende organisaties verder te verbeteren en inzicht in elkaars crisisorganisatie te verschaffen. Zo kunnen de partijen onderling meer met elkaar afstemmen over crisisbeheersing en rampenbestrijding, zodat ze bij een mogelijke crisissituatie goed voorbereid zijn. Het convenant is het eerste samenwerkingsverband tussen een Veiligheidsregio, Regiopolitie en drinkwaterbedrijven in Nederland.

Virtuele rampenoefening voor jongeren

Op maandag 25 mei 2009 startte in HABBO op internet een grote rampenoefening. Jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 jaar krijgen in dit virtuele hotel (www.habbo.nl)

te maken met een overstroming en een evacuatie. Door de rampenoefening ontdekken jongeren hoe ze zich het beste kunnen voorbereiden op noodsituaties. De rampenoefening is een samenwerking tussen het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het is een proef om te kijken hoe op een innovatieve manier campagne gevoerd kan worden via een nieuw medium. Doel van de rampenoefening is jongeren bewust

te maken van het feit dat ook zij getroffen kunnen worden door een noodsituatie. Op HABBO worden veiligheidstips gegeven en wordt aangegeven hoe je je kunt voorbereiden op een noodsituatie. Hiermee wordt aangesloten op de Denk Vooruit-campagne die door het ministerie van BZK wordt gevoerd. Deze samenwerking is uniek, omdat dit de eerste keer is dat HABBO samenwerkt met deze overheidsinstantie. Minister Ter Horst grijpt de kans aan om jongeren te betrekken bij educatie over rampoefeningen. Jongeren zijn een belangrijke doelgroep in haar streven om de zelfredzaamheid van burgers en bedrijven te versterken.

HABBO Nederland is met gemiddeld 950.000 unieke bezoekers per maand de grootste virtuele community in Nederland voor tieners en jonge volwassenen. Tieners betreden het hotel met een eigen karakter - een Habbo. Daarmee kunnen ze op avontuur in het hotel: nieuwe vrienden maken, meedoen aan gratis games en activiteiten, hun eigen kamer aanmaken en inrichten. Daarnaast vinden er regelmatig events plaats met beroemdheden uit het echte leven. Ook organiseert HABBO samen met maatschappelijke organisaties themamiddagen en educatieve activiteiten.

Limburgse politie en brandweer draaien samen voorlichterpiket

"DRUKKER, MAAR OOK INTERESSANTER"

Als eerste veiligheidsregio in Nederland is Zuid-Limburg mei jl. gestart met een gezamenlijk voorlichterpiket voor politie en brandweer. Zeven piketvoorlichters van de Regiopolitie Limburg-Zuid en de twee piketvoorlichters van de Brandweer Zuid-Limburg zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor een professionele en uniforme uitvoering van de communicatie bij incidenten, ernstige ongevallen en andere calamiteiten in de veiligheidsregio. Leon van Eummelen, een van de brandweervoorlichters vertelt over het waarom: "Politie en brandweer zijn bijna dagelijks bezig met woordvoering bij kleine en grote incidenten. De specialistische kennis die wij hebben opgebouwd op het gebied van crisiscommunicatie is groot. Door het bundelen van deze expertise kunnen wij onze professe op het gebied van woordvoerderschap en advisering inzetten. We speelden al lange tijd met deze gedachte over samenwerking. En de praktijk geeft aan dat het klopt. We draaien nu een aantal weken, en afgelopen weekeinde was het heel veel woordvoering over politiezaken. Extra druk dat wel, maar absoluut een verrijking van mijn werk".

Nieuwe veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Naar verwachting is de veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid op 1 juli 2009 formeel een feit. De komende maanden wordt gewerkt aan de inrichting van de nieuwe organisatie volgens de beginselen van het wetsvoorstel veiligheidsregio's. Dit betekent onder meer dat de regionale brandweertaken en de taken op het terrein van de GHOR overgaan naar de nieuwe Veiligheidsregio.

AGENDA

16 SEPTEMBER

Wet veiligheidsregio's in uitvoering. Het Bureau Veiligheidsberaad organiseert een Expertmeeting voor alle veiligheidsregio's om met elkaar hierover te discussiëren en af te stemmen. Zie ook pagina 2. locatie NIFV, Arnhem, www.expertmeetings-veiligheidsregio.nl

1 EN 2 OKTOBER

Jaarcongres NVBR 'Kiezen en Delen', locatie NH Conference Centre Koningshof, Veldhoven. Zie voor meer informatie: www.nvbrjaarcongres.nl

10 NOVEMBER

Jaarlijks Veiligheidscongres, locatie World Forum, Den Haag. Workshops en sprekers, onder wie Guusje ter Horst, Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, en Jan van Laarhoven, secretaris-generaal van de Benelux. Voor meer informatie en aanmelden: www.minbzk.nl

18 NOVEMBER

Nationale Conferentie Pandemiebestrijding, locatie World Forum, Den Haag

19 NOVEMBER

Congres voor burgemeesters, georganiseerd door Veiligheidsberaad en GHOR Nederland.

25 NOVEMBER

Expertmeeting georganiseerd door het Veiligheidsberaad, locatie NIFV, Arnhem www.expertmeetings-veiligheidsregio.nl

9 DECEMBER

De Strategische Slotconferentie Brandweer, Kasteel Oud-Wassenaar in Wassenaar.

DE VEILIGHEIDSREGIO IN UW BRIEFBUS?

De Veiligheidsregio niet ontvangen? Of zijn uw adresgegevens veranderd? Stuur dan een mail naar: redactie@veiligheidsberaad.nl

Stuur een mail!

HIER KAN UW REGIO STAAN

Wilt u uw kennis over projecten en initiatieven delen met uw partners in het land? Of heeft u nieuws betreffende uw veiligheidsregio? Stuur dan een mail naar de redactie: redactie@veiligheidsberaad.nl

COLOFON

De Veiligheidsregio is een kwartaaluitgave van het Veiligheidsberaad in samenwerking met NVBR, Politie Nederland, GHOR, VNG en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Het kopiëren en/of overnemen van (delen van) de inhoud van deze uitgave is toegestaan, mits men vooraf toestemming vraagt aan de redactie en onder bronvermelding.

Veiligheidsberaad

REDACTIEADRES

Bureau Veiligheidsberaad
T.a.v. redactie De Veiligheidsregio
redactie@veiligheidsberaad.nl
Postbus 30435
2500 GK Den Haag

HOOFDREDACTIE

Veiligheidsberaad, Winrie de Boer

REDACTIERAAD

GHOR, Michiel Hoorweg
NVBR, Sylvia van den Top
VNG, Asha Khoenkhoen
Politie Nederland, Frédérique de Vries
Ministerie BZK, Henk Statema
Veiligheidsberaad, Alfred van de Pol, Elize Fallon

REDACTIE

BZK, Henk Statema
Veiligheidsberaad, Alfred van de Pol
Rob Jastrzebski
Ada Kraft (eindredactie)

Traffic: PINO evenementen & congressen

Ontwerp en opmaak: BORREN

Fotografie: Rob Jastrzebski, Maurice Makkinga, brandweer Zuid-Limburg, Jeffrey Koper, Gemeente Zaanstad, Rens Plascheck, Eut van Berkum, Politie Haaglanden, SBR, Maarten van der Voorde, VNG

Cartoon: Patrick van Gerner

Drukwerk: Roto Smeets Utrecht

Aan deze uitgave werkten verder mee: Klaas Salverda, Ragna Opten, Marieke Timmermann, Esther Teunissen

Oplage: 9500 - juli 2009